

LUNNIKOIRIEN ROTUKOHTAINEN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

Hyväksytty rotuyhdistyksen vuosikokouksessa 20.3.2021
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa n.n.2021
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt n.n.2021

Ehdotus

Tämä jalostuksen tavoiteohjelma on voimassa 1.1.2022-31.12.2026
Rotu ei kuulu PEVISA:an.

Suomen Lunnikoirayhdistys ry

Sisällysluettelo

1. YHTEENVETO.....	3
2. RODUN TAUSTA.....	3
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	4
4. RODUN NYKYTILANNE.....	5
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	5
4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet.....	13
4.2.1. Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun tarkoituksesta.....	13
4.2.2. Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	14
4.2.3. Käyttö- ja koeominaisuudet.....	15
4.2.4. Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen.....	16
4.2.5. Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista.....	17
4.3. Terveys ja lisääntyminen.....	17
4.3.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet.....	17
4.3.2. Muut rodulla todetut sairaudet.....	17
4.3.3. Yleisimmät kuolinsyyt.....	21
4.3.4. Lisääntyminen.....	22
4.3.5. Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	22
4.3.6. Yhteenveto rodun keskeisimmistä hyvinvointi- ja terveys- ongelmista.....	22
4.4. Ulkomuoto.....	22
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITE- OHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	24
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	24
6.1. Jalostuksen tavoitteet.....	24
6.2. Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille.....	25
6.3. Rotuyhdistyksen toimenpiteet.....	26
6.4. Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	27
6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta.....	27
7. LÄHTEET.....	28
8. LIITTEET.....	28
9. TAULUKKOLUETTELO.....	29

1. YHTEENVETO

Lunnikoira on kotoisin Norjasta. Pohjoisnorjalaiset käyttivät koiria lunnilintujen metsästykseseen. Lunnit pesivät korkeilla, kivikkoisilla kalliorannoilla kaivaen pesäkäytävänsä maaperään. Koirat tunkeutuivat lintujen pesiin ja toivat sieltä lintuja ja joskus myös munia isännilleen. Nykyisin lunnikoirat toimivat puhtaasti seurakoirina. Lunnit ovat rauhoitettuja eikä koiria ole enää vuosikymmeniin käytetty lunninmetsästykseseen. Lunnikoirilla on kuitenkin metsästysvaistonsa jäljellä ja ne osoittavat edelleen kiinnostusta lintuihin.

Ulkomuodoltaan lunnikoira on pieni, korkeuttaan vähän pidempi, suhteellisen keveä pystykorva. Luonteeltaan lunnikoira on valpas ja vilkas ja vieraita kohtaan hienoisen pidättyväinen. Rodulla on monia erityisominaisuuksia, joita ei muilla roduilla ole. Se on mm. poikkeuksellisen notkea ja sillä on kuusi varvasta käpälissään. Se on alkukantainen, harvinainen koirarotu, jolla on erittäin kapea geenipohja, johtuen siitä, että rotu lähes hävisi sukupuuttoon. Vaikeinta pienten kantojen jalostuksessa on saada mukaan riittävästi eri sukuisia yksilöitä. Ilman kasvattajien välistä yhteistyötä ja pitkän tähtäyksen jalostussuunnittelua se ei onnistu.

Lunnikoiralla on harvoin rakenteellisia sairauksia. Rasitteena rodulla on intestinaali lymfangiektasia, jota kutsutaan myös lunnikoirasyndroomaksi, koska se ensimmäisenä diagnosoitiin lunnikoirilla. Se on ohutsuolen imusuoniston toimintahäiriö, johon liittyy rasva-/ valkuaisaineenvaihdunnassa tapahtuva häiriö ja suoliston ärsytystilä. Sairauden selvää periytymismallia ei ole toistaiseksi kyetty osoittamaan.

Suomessa lunnikoiria on arviolta 200 yksilöä. Tämän hetkinen kantamme perustuu 1990-luvun alusta lähtien tasaisesti maahan tuotuihin koiriin. Vuosittainen rekisteröintimäärä viimeisen 10 vuoden ajalta (2010-2020) on ollut 6-27 koiraa.

Suomen Lunnikoirayhdistys on kirjannut tähän tavoiteohjelmaan tietoa rodusta ja sen erityispiirteistä ja jalostuksessa huomioitavista asioista.

2. RODUN TAUSTA

Pohjois-Norjan rannikkoilla on käytetty erikoisia, pieniä koiria lunninmetsästykseseen vuosisatojen ajan jo 1300-luvulta lähtien. Nämä koirat olivat rakenteeltaan erityisen notkeita ja tarpeeksi pienikokoisia tunkeutuakseen lunnien pesiin. Niillä oli myös ylimääräisiä varpaita, joista oli apua tasapainoilussa jyrkillä, korkeilla kallioilla. Koirat noutivat munia ja eläviä lintuja pesistään isännilleen.

1600-1700-luvulta lähtien lunnien metsästys lisääntyi osittain vain untuvien takia. Lofoteilla oli joka taloudessa useampi koira ja tietoisien jalostuksen voi katsoa alkaneen jo tuolloin. Vastasyntyneet pennut tarkastettiin ja puutteellisilla käpälillä varustetut yksilöt karsittiin. Samalla yritettiin välttää lunnikoiran sekoittumista muihin rotuihin, mutta tässä onnistuttiin vain syrjäisillä Værøyn ja Røstin saarilla.

1850-luvulla alkoi verkkopyynti syrjäyttää koirien käyttöä lunninmetsästykseseen myös Lofoteilla. Enää ei tarvittu suuria koiralaumoja. 1800-luvun lopulta 1900-luvun

alkuun kohti kuljettaessa tuli lunnikoira yhä harvinaisemmaksi Lofoteilla. Onneksi Værøyn saarella sijaitsevan Mostadin kalastusaseman väki ymmärsi vanhan, ainutlaatuisen koirarodun arvon. He keräsivät puhdasrotuisia lunnikoiria eri puolilta Lofotteja saarelleen ja alkoivat kasvattaa niitä ja harjoittivat niillä myös perinteistä metsästystä.

Vuonna 1937 hamarilainen rva Eleanor Christie innostui rodusta ja päätti aloittaa kasvatustyön. Puhdasrotuisia lunnikoiria löytyi vain Værøyn saarilta Lofoteilta. Siellä oli n.50 yksilöä käsittävä, vuosikymmenet sukusiittoa lisäntynyt koirakanta. Sotavuosina ei penikkatautirokotetta ollut saatavilla ja v. 1943 tauti vei kaikki Værøyn koirat lukuun ottamatta yhtä narttua. Tauti tuli saarille vieraan koiran mukana ja levisi kulovalkean tavoin kauan eristyksissä eläneeseen koirakantaan. Christiet lähettivät takaisin Værøylle kaksi koiraa: sisarukset Otter av Luxor ja kantavan Lunda av Luxorin ja Axel Stang palautti kaksi koiraa: Mikkelin ja Askilla astutetun Marin. Näiden koirien jälkeläisistä löytyvät ne viisi koiraa, joihin pohjautuvat kaikki nykyään elävät lunnikoirat.

Norjassa varsinainen kasvatustyö lähti uudelleen käyntiin 1960-luvulla ja tuolloin perustettu Norjan Lunnikoirayhdistys päätti, ettei koiria viedä Norjasta ulkomaille ennen kuin kanta on kasvanut kahteensataan yksilöön. Ensimmäiset lunnikoirat vietiin Kanadaan 1960-luvulla ja 1970-luvulle tultaessa alettiin jalostuskoiria viedä Ruotsiin, Suomeen ja Tanskaan. Amerikkaan ensimmäiset lunnikoirat vietiin 1980-luvun lopulla.

Ensimmäiset lunnikoirat tulivat Suomeen v.1974 ja ensimmäinen pentue syntyi v.1977. Suomen nykyinen lunnikoirakanta pohjautuu 80- ja 90-luvun taitteesta lähtien tuotuihin koiriin.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Lunnikoirayhdistys ry perustettiin 3.12.2000 Helsingissä ja merkittiin yhdistysrekisteriin 25.9.2001. Yhdistyksen toiminta kattaa koko maan.

Lunnikoira on Suomen Seurakoirayhdistys ry:n (SSKY) alainen rotu ja Suomen Lunnikoirayhdistys ry on ollut Suomen Seurakoirayhdistys ry:n jäsenyhdistys vuodesta 2002 sekä Suomen Kennelliitto ry:n ja Uudenmaan kennelpiirin jäsen. Jäsenmäärä 31.12.2020 oli 54 joista varsinaisia jäseniä 47, perhejäseniä 5, ja ainaisjäseniä 2.

Suomen Lunnikoirayhdistys julkaisee jäsenlehden 2 kertaa vuodessa ja jäsenkirjeen 1-2 kertaa vuodessa. Vuosittain ilmestyy vuosikirja, jossa on mm. rekisteröinnit ja näyttelytulokset. Yhdistyksellä on omat www-sivut (www.lunnikoira.fi). Lisäksi yhdistyksellä on oma pentuvälittäjä.

Yhdistys kannustaa järjestämään aluetoimintaa mm.lunnikoiratapaamisia. Kerran vuodessa yhdistys järjestää kesäpäivät jäsenistölleen. Erikoisnäyttely pidetään SSKY:n erikoisnäyttelyn yhteydessä.

Tarpeen mukaan yhdistys on yhteydessä muihin Lunnikoirayhdistyksiin. Yhdistys osallistuu vuosittain pidettävään yhteispohjoismaiseen kokoukseen (Norsk Lundhund Union), joka järjestetään vuoroittain Norjassa, Ruotsissa, Tanskassa ja Suomessa.

Suomen Lunnikoirayhdistyksellä ei tällä hetkellä ole varsinaista jalostustoimikuntaa. Tarpeen vaatiessa jalostusasioissa voi kääntyä yhdistyksen jalostusneuvojan puoleen.

SSKY on järjestänyt tuomarikoulutukset lunnikoirien osalta. Yhdistys osallistuu rodun erikoiskoulutuksiin. Rotu ei ole vielä kollegiorotu. Yhdistys on järjestänyt koulutusmateriaalin ja arvioitavat koirat paikalle.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Suomeen ensimmäinen lunnikoiria tuli v.1974. Hankolainen Meri Lönnqvist tuotti Norjasta nartun Urd av Enerhaugen vuonna 1974 ja Ruotsista uroksen Corro vuonna 1977. Ensimmäinen pentue syntyi Merihill-kenneliin v.1977. 1970- ja 1980-luvulla tuodut ja silloin Suomessa syntyneet pentueet eivät vaikuta nykyiseen kantaamme, sillä niitä ei käytetty edelleen jalostuksessa.

Nykyinen kantaamme perustuu 1990-luvun alussa ja sen jälkeen melko tasaisesti tuotuihin koiriin.

Rekisteröinnit v.1974-2020

taulukko 1

1974	1	1982	3	1990	2	1998	18	2006	37	2014	12
1975	0	1983	4	1991	1	1999	4	2007	31	2015	13
1976	0	1984	0	1992	9	2000	12	2008	33	2016	9
1977	5	1985	0	1993	10	2001	14	2009	31	2017	11
1978	0	1986	3	1994	11	2002	17	2010	20	2018	13
1979	0	1987	0	1995	12	2003	26	2011	24	2019	12
1980	2	1988	0	1996	16	2004	35	2012	26	2020	6
1981	1	1989	2	1997	11	2005	26	2013	27		

Suomessa lunnikoirien vuotuiset rekisterimäärät viimeisen 10 vuoden ajalta (2010-2020) ovat pysyneet suhteellisen pieninä; vaihdellen 6-27 yksilöön. Rodun huippuvuosi oli v.2006, jolloin rekisteröitiin ennätyselliset 37 koiraa. v.2020 rekisteröitiin 6 koiraa.

Suomessa on vuoden 2020 loppuun mennessä rekisteröity yhteensä 549 lunnikoiraa. Pentueita on syntynyt tähän mennessä 182 ja niissä 517 pentua. Keskimääräinen pentuekoko on näin ollen 2,84 pentua pentuetta kohti. Rekisteröityjä tuontikoiria oli 62, joista 37 urosta ja 25 narttua. Maassamme arvioidaan tällä hetkellä olevan elossa noin 150 lunnikoiraa. (Tilanne 31.12.2020)

Yhteenvedo viimeisen 20 vuoden tilanteesta Suomessa

taulukko 2

Vuosi	rekisteröinnit yht.	pentueita	tuonteja	kasvattajat	isät	emät	sukusiit os-%
2001	14	4	2	3	3	4	0,67%
2002	17	4	2	4	4	4	0,85%
2003	25	8	4	5	7	8	0,43%
2004	35	10	3	6	8	10	0,39%
2005	27	10	6	5	6	10	0,22%
2006	37	13	0	7	9	13	1,02%
2007	31	12	0	7	7	12	0,67%
2008	33	9	5	4	7	9	1,17%
2009	31	11	1	7	9	11	0,78%
2010	20	5	4	4	5	5	3,27%
2011	24	7	5	5	6	7	1,55%
2012	26	10	2	6	7	10	1,29%
2013	27	9	1	4	6	8	1,12%
2014	12	4	1	4	4	4	0,95%
2015	13	4	1	2	4	4	0,60%
2016	9	3	3	3	3	3	1,26%
2017	11	4	2	3	2	4	0,85%
2018	13	3	1	2	3	3	0,36%
2019	12	3	1	3	3	3	1,22%
2020	6	2	2	2	2	2	1,10%

Tehollinen populaatio/vuosi v.1997-2020

taulukko 3

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
5 (62%)	8 (67%)	3 (75%)	4 (67%)	5 (62%)	5 (62%)	10 (62%)	12 (60%)	11 (55%)	15 (58%)
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
13 (54%)	11 (61%)	14 (64%)	7 (70%)	9 (64%)	12 (60%)	10 (56%)	5 (62%)	5 (62%)	4 (67%)
2017	2018	2019	2020						
4 (50%)	4 (67%)	4 (67%)	3 (75%)						

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Tehollinen koko kertoo, kuinka monen yksilön geeniversioita tietyssä rodussa tai kannassa on. Esim. lukema 50 tarkoittaa, että rodun perinnöllinen vaihtelu koostuu 50 eri koiran geeniversioista. Mitä pienempi tehollinen koko, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu. Tehollinen koko arvioidaan aina sukupolvea kohden, jonka pituus on seurakoirilla 4 vuotta ja käyttökoirilla 5 vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen

koko on enimmillään neljä kertaa jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä.

Paras tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen. Jos aineisto ei ole sukupuiltaan tarpeeksi täydellinen, voidaan käyttää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentaa (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä). Tämä antaa kuitenkin tehollisesta koosta yliarvion, koska oletetaan etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja niillä on tasaiset jälkeläismäärät.

Jos sukusiitosasteen kasvunopeuteen perustuva tehollinen koko on alle 50-100, rodusta häviää geeniversioita niin nopeasti ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä niitä kertaalleen jalostukseen. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan.

Taulukoissa käytetyt sukusiitosprosentit eivät anna aivan oikeaa kuvaa, sillä jalostuksessa on käytetty paljon ulkomaisia koiria, joista tietokannassa olevat vanhemmat vain 3 sukupolvea taaksepäin ja osalla koirista on rekisteröintejä ensin ulkomaisella rekisterinumerolla ja sitten suomalaisella rekisterinumerolla. Luvut ovat kuitenkin suuntaa antavia.

Vuosina 1986-2020 Suomessa jalostukseen on käytetty yhteensä 79 urosta, joista 65 Suomessa asuvaa ja 14 ulkomaista. Samalla aikavälillä Suomessa on jalostukseen käytetty 95 narttua.

Suomessa kasvattajat ovat 90-luvulta lähtien seuranneet tarkoin Norjan ja Ruotsin jalostuskäytäntöä ja ohjeita. Tuontikoirilla suomalaiset kasvattajat ovat pyrkineet pitämään sukusiitoksen alhaisena ja jalostuspohjan mahdollisimman laajana.

Norjassa suositus yhden uroksen pentujen lukumäärästä ko. uroksen koko elinaikana on 5% viiden vuoden aikana syntyneistä pennuista. 90-luvun alusta lopulle jälkeläisten lukumäärä on vaihdellut 12 ja kahdenkymmenen pennun välillä. Norjassa on kuitenkin edelleen vahvistamattomana sääntönä, ettei yhden uroksen tulisi jättää enempää kuin 15 pentua elinaikanaan, jotta mahdollisimman montaa urosta yritettäisiin käyttää jalostukseen. Tätä käytäntöä he aikovat jatkaa edelleen. Suositeltu sukusiitosaste on kuitenkin enintään 3,25 % viidessä sukupolvessa.

Taulukko sukusiitosasteen kehittymisestä Norjassa vuosina 1985-2012.

taulukko 4

<i>Fødselsår</i>	<i>Gjennomsnittlig innavlsgrad over 5 generasjoner</i>
1985	7,76
1988	6,23
1998	4,55
2003	2,06
2008	1,50
2009	1,65
2010	0,68
2011	1,22
2012	0,92

Norjan RAS:in (Rasspesifik avelstrategi) pitkän tähtäimen tavoitteet rodun populaation kehittämiseksi:

- kasvattaa lunnikoirien määrä 1000 yksilöön Norjassa ennen vuotta 2025
- kasvattaa tehollisen populaation koko 200:aan, perustuen 90 urokseen ja 110 narttuun jalostuksessa vuosina 2020-2025
- nostaa keskimääräinen pentuekoko 3,7 pentuun vähentämällä yhden pennun pentueiden määrää
- kasvattamalla rodun geneettistä vaihtelua risteytyksillä sukusiitostaantumasta vastustamiseksi

Norjassa on myös aloitettu roturisteytysprojekti Norjan Kennelliiton ja Norjan Lunnikoiraseuran (Norsk Lundehund Klubb) yhteistyönä. Ensimmäinen risteytyspentue syntyi v.2014 (F0); emänä buhund ja isänä lunnikoira. Buhund – Lunnikoira risteytyspentueita on jo kolme sukupolvea (F1 – F3). Pentueiden koko on vaihdellut yhdestä pennusta kuuteen pentuun. Muut risteytyksiin suunnitellut rodut ovat pohjanpystykorva ja islanninlammaskoira. Ensimmäinen islanninlammaskoira emä – lunnikoira uros risteytyspentue (F0) syntyi 2015 ja toinen 2018, F1 risteytyspentue syntyi 2019. Pohjanpystykorvan kanssa risteytystä ei vielä ole toteutunut. (NLK, 2020)

Risteytyspentuja ei ole saatavissa Norjan ulkopuolelle.

Ruotsin yhdistyksen suositukset ovat myöskin seuranneet Norjan käytäntöä. Ruotsissa tavoitteisiin on jo vuosia kuulunut ja kuuluu edelleen:

(RAS-seuranta v.2016)

- lunnikoirien määrä 215 vuonna 2021 ja 230 vuonna 2026
- teettää pennut mahdollisimman monella eri nartulla ja käyttää astutuksiin niin montaa eri urosta kuin vain mahdollista.
- yhdistelmiä ei tulisi uusia.
- uroksella ei tulisi olla enempää kuin 15 jälkeläistä
- sukusiitaste ei saisi ylittää 2,5% viidessä sukupolvessa, tavoitteena niin lähelle 0 kuin mahdollista

Ruotsissa keskimääräinen sukusiitaste on ollut seurannan mukaan:

v.2000-2004 / 2,2 %.
 v.2005-2006 / 0,75 %
 v.2007-2008 / 0,8 %
 v.2009 / 0,7 %
 v.2010 / 1%,
 v.2011/1,3%,
 v.2012/1,2%,
 v.2013/1%,
 v.2014/1,2%,
 v,2015/0,2%

Ruotsissa mikään yksittäinen ominaisuus tai näyttelytulos ei saa olla tärkeämpi kuin jalostukseen käytettyjen yksilöiden määrä. Tavoitteena on estää geenipohjaa kapenemasta ja säilyttää olemassa olevat verilinjat.

Suomessa kasvattajat ovat itsenäisesti perehtyneet rotuun ja olleet yhteydessä naapurimaihin. He ovat seuranneet aktiivisesti ulkomailla, erityisesti rodun kotimaassa Norjassa, tapahtuvaa kasvatustyötä ja jalostusohjeita ja käytäntöjä. Suomalaiset kasvattajat ovat pyrkineet toteuttamaan omassa kasvatustyössään Norjan ja Ruotsin ohjeistusta.

Suomessa suurimmassa osassa yhdistelmiä sukusiitosprosentti on alle 2% viidessä sukupolvessa. Jalostuspohjaa on pyritty laajentamaan tuomalla Suomeen koiria pääosin Ruotsista ja Norjasta. Lisäksi koiria on tuotu mm. Saksasta, Alankomaista ja Yhdysvalloista.

Tärkeimpiä jalostuspohjaa kaventavia tekijöitä lunnikoirilla ovat mm. joidenkin yksittäisten koirien liian runsas jalostuskäyttö, rodun pieni geenipohja ja jalostukseen käytettyjen koirien vähyys. Rotu on kansainvälisesti erittäin homotsygoottinen.

Jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta v.2010-2020

taulukko 5

NIMI Vanhemmat	Uroksen synt. vuosi	Pentueita	Pentuja	Toisen polven jälkeläisiä
SILVERSOUND'S NAPO-LEON (Skreppeng's Tommy Tigergutt & Sweet Lady Luci)	2005	7	23	12
SKREPPENG'S TOMMY TIDERRGUTT (Pauna's Ty Herason & Ulfrigga Lundes Vida)	2004	6	21	49
CLIFFHANGER FAUST (Balder & Cliffhanger Eowyn)	2005	5	17	17
SILVERSOUND'S DADDY-COOL (Obrima's Folke & Silversound's Anastasia)	1997	6	16	10
SKREPPEN'S NIMBUS 2002 (Lövheims Alsvinn & Ulfrigga Lundes Vida)	2002	6	16	27
NAVAHOOS KALLE KANON (Kveikja Emil-Volbodi & Pauna's Launa Geiradotter)	2010	4	15	14

ASPHEIMS BAUGE (Lövhems Bevrast & Obrima's Gyda)	2004	6	15	16
TROFAST AV VINTERSKOGEN (Herkules & Leika av Vinterskogen)	2002	6	14	28
MJØSKASTELLETS ASK (Lyrypa's Prins Jonatan & Ålvisheim's Nauma Livesdotter)	2011	4	14	4
LUNDEKLOENS ORM VIKING (Linesviken's Ving-Tor & Guri av Finngambukt)	1999	4	13	19
AMLED (Bjarke & Nysom Ystel)	2000	3	12	25
OBRIMA'S FLOKE (Paluna's Are & Linesviken's Fride)	1995	4	12	69
ABBE (Viljar & Keeza's Lunde Sara)	2015	4	12	0
SOUMALAINEN'S TY (Skeppeng's Nimbus 2002 & Lyrypa's Vår)	2003	4	12	12
ERIKSRO SUPER-SONIC (Skeppeng's Tommy Tigergutt & Cliffhanger Elois of Eriksro)	2005	4	11	6
AMLED (Bjarke & Nysom Ystel)	2000	3	12	25
ANARCHOS KRYMPKRAATAR (Silversound's Robin-Hood & Anarchos Queen Of Hearts)	2009	3	9	0
ERIKSRO FROSTIGA SIGGE-SNYGG (Arcticridge Talk To The Paw & Eriksro Pearl Izadora)	2016	3	9	0
TJA-TIR'S VILJAR (Lyrypa's Bob-Tjalve & Bab Tiril)	2002	3	8	26

Vuosina 2010 – 2020 syntyneistä pentueista 50% on kuuden ensimmäisen uroksen jälkeläisiä. Neljä urosta kuudesta on ulkomailta tuotuja uroksia. Sukusiittoisuuden mediaani on 0,88%. Keskimääräinen jalostuskäytön ikä on vaihdellut vuosittain 2 vuoden iästä 5 vuoden 10 kuukauden ikään. Uroksen jalostuskäytön ikä ensimmäisen pentueen osalta on ollut 2000 -luvulla keskimäärin 2 vuotta 4 kk.

Jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 narttua v.2010-2020

taulukko 6

NIMI vanhemmat	Nartun synt. vuosi	Pentueita	Pentuja	Toisen polven jälkeläisiä
SALLY (Pigunetts Alfons-Lunde & Eriksro Prima Tigerlily)	2008	5	21	15
FUTTERWACKING ALICE OF VORKOSMIA (Frontpage Frey & Lundeklippe Svarri)	2012	4	10	0
MOONHEIM METTE (Cliffhanger Daniel & Mountjoy Ultra Eriksro)	2008	3	10	0
SUPER MAGIC'S FANCY SUN	2016	3	9	0

(Eriksro Prince Caspian & Unique Treasure Fire Walk With Me)				
FILIPPAS FIONA IN PURSUIT OF GLORY (Blinka Draköra in Pursuit of Glory & Eriksro Fagra Filippa)	2009	3	8	0
MOONHEIM KALLES FRIGGA (Navahoos Kalle Kanon & Sally)	2013	2	7	0
MOONHEIM KALLES ESMERALDA (Navahoos Kalle Kanon & Sally)	2012	2	7	0
ERIKSRO STOJIGA SANDY (Cliffhanger Faust& Eriksro Hemliga Eva)	2008	2	6	1
RECKNAGEL ULRIKEMAINHOOF (Goblin Flirtti-Vertti & Recknagel Vitapavlis)	2011	3	6	3
ERIKSRO OFEIGSTAD VEIGA (Tja-Tir's Viljar & Eriksro Cruella)	2006	4	12	3
GOBLIN ELLY SOTTARELLY (Aspheims Bauge & Coblin Carletta Luis)	2007	3	8	6
RECKNAGEL VITAPAVLIS (Skeppeng's Nimbus 2002 & Recknagel Galinakulakoova)	2005	3	9	10
VINGHEIAS SILJE (Heike av Vinterskogen & Lundekloens Vinga)	2009	2	5	8
ERIKSRO MYSIGA MYMLAN (Eriksro Trevliga Luke & Vingheias Silje)	2010	1	4	0
ERIKSRO OFEIGSTAD GRYLA (Tja-Tir's Viljar & Eriksro Cruella)	2006	3	7	5
SILVERSOUND'S PAPA-RAZZI (Silversound's Daddy-Cool & Sweet Lady Luci)	2007	1	3	1
UNIQUE TREASURE CHIC BERENGARIA (Eriksro Super-Sonic & Eriksro Chic Monique)	2009	1	3	1
RECKNAGEL MARIASMIRNOVA (Mjøskastellet's Ask & Recknagel Raisasmetaanina)	2014	1	3	0
ERIKSRO AMAZE AMALTHEA (Cliffhanger Daniel & Eriksro Valencia Verona)	2007	1	3	0
AVOIN HEILI HALTIA (Lundekloens Orm Viking & Silversound'd Daiga-Duu)	2003	5	10	6

Keskimääräinen jalostuskäytön ikä nartuilla on vuosina 2010-2020 vaihdellut vuosittain 2 vuodesta 11 kuukaudesta 7 vuoteen 6 kuukauteen. Narttujen jalostuskäytön ikä ensimmäisen pentueen osalta on ollut 2000 -luvulla keskimäärin 2 vuotta 4 kk.

Kasvattajat LIITE 1

Jalostukseen käytetyt urokset ja nartut LIITE 1-2

Tuonnit 1989-2020

taulukko 7

Vuosi year	tuonnit import	urokset / male	nartut / female
1989	1 + 1	Vabråtens Balder	Forsbergets Cita
1990	0 +3		Pia Altasta Åskrogshs Ofelia Nobelias Bernoban
1991	1 + 0	Lundeheim's Njord II	
1992	1 + 1	Mironiks Brynolf	Pigunetts Unique Daisy
1993	0		
1994	0		
1995	1 + 0	Obrima's Floke	
1996	0		
1997	0 +1		Anja
1998	1 + 0	Viking Tor av Stranbo	
1999	2 + 0	Lundekloens Orm Viking Cliffhanger Uncle Sam	
2000	1 + 1	Amled	Lundestugu's Eir
2001	0		
2002	2	Trofast av Vinterskogen Nysom Jason	Sweet Lady Luci
2003	2	Tja-Tir's Viljar Soumalainen's Narve	
2004	3+4	Maahornet's Måskan Skreppeng's Rapp Cliffhanger Daniel	Mountjoy Ursula Eriksro Mountjoy Ultra Eriksro Soumalainen's Sol Paluna's Sigyn Heradatter
2005	6+1	Skreppeng's Nimbus 2002 Soumalainen's Ty Soumalanen's Jotun Skreppeng's Tommy Tigergutt Aspheims Bauge Lyrypa's Bajas	Cliffhanger Elois of Eriksro
2006	0		
2007	0		
2008	1+4	Cliffhanger Faust	Lövheim's Hamingja Kjaerlig Kolga Gi-Gi Huldra av Vinterskogen Cliffhanger Elskling Prinsess
2009	0+1		Sally

2010	4+0	Hammarhöjdens Tim o Tej Alve-Toivo Navahoos Krumme Knorr Navahoos Kalle Kanon	
2011	3+2	Mjøskastellet Ask Lundestuvans Saxo Vassarve Arcticridge Talk To The Paw	Frontpage Glittertind Vingheias Silje
2012	1+1	Vingheias Imre	Filippas Fiona In Pursuit Of Glory
2013	0+1		Futterwacking Alice Of Vorkosmia
2014	1+0	Lhaxy's Balder	
2015	0+1		Appley Ever After Of Vorkosmia
2016	2+0	Scilling's Harri Abbe	
2017	1+1	Maxi	Koviks Enastående Ester
2018	1+0	Olvar av Northern Bones	
2019	0+1		Zelda
2020	2+0	Nelyam's Sirius Lovund's Gustav	

Lunnikoirat muissa maissa

Lunnikoira on hyvin harvinainen. Niitä on arviolta vajaa kaksituhatta koko maailmassa. Norjassa oli vuoden 2020 alussa 722 lunnikoiraa ja koirien määrä on siellä ollut kasvussa. Ruotsissa lunnikoiria oli 205 (2017), Tanskassa 65 (2017), USA:ssa 130, Alankomaissa 80, Saksassa 70, Sveitsissä 30, Tsekeissä 20, Itävallassa 15. Yksittäisiä koiria mm. Canadassa, Luxemburgissa, Puolassa, Islannissa, Kyproksella, Fär-saarilla, Kroatiaassa, Liettuassa ja Espanjassa. Lunnikoira populaation määrät ovat arvioita ja eri lähteistä saa eri määriä, koska kaikkia kuolleita koiria ei ilmoiteta rekistereihin. Kettunen et al (2017) tutkimuksessaan kävi läpi 5433 lunnikoirayksilön tiedot vuosilta 1930 – 2015 Norjan lunnikoira-tietokannasta ja päätyi tulokseen 1220 eläviksi rekisteröityä lunnikoiraa.

4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun tarkoituksesta

Voimassa olevan rotumääritelmän mukaan lunnikoira on luonteeltaan valpas, tarmokas ja eloisa. Nykyisin lunnikoirat toimivat puhtaasti seurakoirina. Lunnit ovat rauhoitettuja eikä lunnikoiria ole enää vuosikymmeniin käytetty lunninmetsästykseseen. Lunnikoirilla on kuitenkin metsästysvaistonsa jäljellä ja ne osoittavat edelleen kiinnostusta lintuihin. Rodun aiempi käyttötarkoitushan on ollut elävien lunnien ja niiden munien noutaminen pesäönkaloista ja näin ollen koirat ovat työskennelleet itsenäisesti, mutta isäntiensä lähituntumassa.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Luonteeltaan lunnikoira on valpas ja sosiaalinen. Sen luonteeseen kuuluu pehmeys, joka on huomioitava mm. koulutuksessa. Lunnikoiraa tulee kouluttaa ”palkitsevilla” menetelmillä, jotta sen toimintakyky säilyy koulutustilanteissa.

Vieraita kohtaan se on aluksi pidättyväinen. Monesti lunnikoira voi olla yhden ihmisen tai yhden perheen koira. Tulijoista se ilmoittaa erikoisella äänekkäällä haukulla, mutta se ei saa olla aggressiivinen.

v.2014-2015 näyttelyarvosteluiden kuvaus:

Kaikilla lunnikoirilla oli joko rasti kohdassa rodunomainen lähestyttäessä tai ei rastia ollenkaan.

Luonnetesti

Luonnetestien merkitys jalostukselle on ollut vähäistä, sillä vain pieni osa kannasta osallistuu niihin (4,5%). v.2005-2015 osallistui luonnetestiin yhteensä 9 lunnikoiraa, joista 8:lla tulos.

Toimintakyky oli pääosalla kohtuullinen 50%, 25%:lla pieni, 12,50%:lla hyvä ja 12,50%:lla riittämätön. Terävytydessä 87,50%:lla oli tulos pieni ja 12,50%:lla riittämätön. Puolustushalu oli pieni 37,50%:lla, kohtuullinen 25%:lla ja haluton 37,50%:lla. Hermorakenne oli pääosalla testatuista lunnikoirista hieman rauhaton 87,50%:lla ja tasapainoinen 12,50%:lla. Temperamenttiltaan eniten oli vilkkaita 75%, ja kohtuullisen vilkkaita 25%. Testatuista lunnikoirista 50% oli luonteeltaan hieman pehmeitä, 37,50% kohtuullisen kovia ja 12,50% pehmeitä. 87,50% testatuista lunnikoirista oli hyvántahtoisia, luoksepäästäviä, avoimia ja 12,50% luoksepäästäviä, hieman pidättyväisiä. Laukaspelottomuuden suhteen 50% oli laukaisuvarmoja.

Ihanneprofiilin mukainen lunnikoira on hieman pehmeä. Optimissaan koiran tulisi kohdata järkkymättä oudotkin tilanteet. Liian pehmeä luonne saattaa johtaa ongelmiin, kun koira muistaa kaikki ikävät tapahtumat elämänsä aikana. Tällainen koira saattaa tuottaa omistajilleen paljon työtä ja myös koiran elämänlaatu kärsii liiallisesta pehmeystä.

Vuosina 2019 – 2020 tehtiin kysely lunnikoirien luonteesta. Kyselyyn tuli vain muutama vastaus. Yhdistys on laatinut lunnikoiran ihanneprofiilin Kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

Luonnetestatuista muualla

Norjassa 35%:lla lunnikoirista oli ääniherkkyyttä (ilotulitteet, ukkonen, tmv), vajaalla 7%:lla oli varautuneisuutta vieraita kohtaan, 2%:lla pelko vieraita kohtaan oli omistajien mukaan koiralle niin ahdistava, että se aiheutti ongelmia. Tulokset koskevat vuoden 2020 alussa elossa olleita koiria. (NLK, 2020)

Ruotsissa on MH-luonnekuvaukseen osallistunut v.2005-2015 11 lunnikoiraa, sekä muutama lunnikoira BHP-kokeeseen. Vuosina 2016-2020 oli BHP-kokeeseen osallistunut 9 koiraa, MH-luonnekuvaukseen ei yhtään koiraa.

4.2.3 Käyttö ja koeominaisuudet

Lunnikoiran kanssa voi harrastaa monipuolisesti. Pienestä koostaan huolimatta se on reipas lenkkeilijä. Näyttelykoirana lunnikoirat ovat hyvin tasokkaita ja Suomessa onkin useita muotovalioita. Muutamia innokkaita harrastajia on löytynyt myös agilityn parista. Varsinaista aktiivista kilpakoiraa hakevan kannattaa valita muu rotu. Lunnikoiralla ei ole suurta miellyttämisen halua omistajaansa kohtaan, joten vaatii kekseliäisyyttä löytää motivoivat koulutusmenetelmät. Muutama harrastaa lunnikoiransa kanssa mm. verijälkeä ja jäljestystä.

Koetuloksia löytyy agilitystä, metsästyskoirien jäljestämiskokeesta (Mejä) ja tottelevaisuuskokeesta (Toko) sekä rallytokossa (RT).

Toko, tulostilasto

taulukko 8

vuosi	luokka	yht.
2013	ALO-2	1 tulos
	ALO-3	1 tulos

Rallytoko, tulostilasto

vuosi	luokka	yht.
2017	ALOHYV	5 tulos
	ALO-	1 tulos
2018	ALOHYV	4 tulos
	ALO0	1 tulos

Agility, tulostilasto v.2010-2020

taulukko 9

vuosi	luokka	startit	kisanneita yht.
2010	mini-2	6	5
	mini-1	33	
2011	mini-2	52	1
2012	mini-3	28	4
	mini-2	17	
	mini-1	7	
2013	mini-3	41	3
	mini-1	12	
2014	mini-3	34	5
	mini-2	15	
	mini-1	30	
	medi-1	1	
2015	mini-3	25	4
	mini-2	16	
	mini-1	19	
	medi-1	10	
2016	mini-3	22	5
	mini-2	16	

	mini-1 medi-1	20 12	
2017	mini-2 mini-1 medi-1	8 17 13	4
2018	mini-1 medi-1	2 15	2
2019	mini-1 medi-1	3 7	2

Mejä, tulostilasto v.2009-2012

taulukko 10

vuosi	luokka	yht.
2009	AVO-3 AVO-2	3 tul. 1 tulos
2010	AVO-3 AVO-2 AVO-1 VOI-3	1 tulos 1 tulos 2 tul. 1 tulos
2011	VOI-3 VOI-2	1 tulos 1 tulos
2012	VOI-0	2 tul.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Lunnikoira tulee sosiaalisen luonteensa puolesta pääsääntöisesti hyvin toimeen muiden koirien kanssa eikä ole ihmisiä kohtaan aggressiivinen.

Alkukantaisena rotuna lunnikoira suhtautuu varauksella uusiin asioihin, siksi kasvattajien tulisikin kehottaa omistajia totuttamaan lunnikoira pienestä pitäen niihin asioihin, joita se aikuisiälläkin tulee kohtaamaan.

Rodun luonteen liiallista pehmeyttä kuvastaa omalta osaltaan molemmissa terveystarkoituksissa ilmenneet ongelmat sisäsiisteydessä, koirien ääniherkkyys ja eroahdistuksen yleisyys. V.2012 tarkoituksessa (vastaukset 48 koirasta) 43,8 % lunnikoirista oppi hitaasti sisäsiistiksi ja osalla esiintyi puutteita aikuisiän sisäsiisteydessä. 33,3 % koirista reagoi ukkoseen, ilotulitteisiin tai muuhun paukutteluun tai oli muuta ääniarkuutta. 25,0 % koirista kärsi eroahdistusoireista, mikä ilmeni levottomana käytöksenä, läähättämisenä ja tärisemisenä, kun koira ymmärsi jäävänsä yksin kotiin.

Jalostuksessa ääniherkkyyteen ja eroahdistukseen tulee kiinnittää huomiota, sillä ne vaikuttavat merkittävästi koiran elämänlaatuun.

Koiran hermojen vahvuus on sen tärkeimpiä jokapäiväiseen elämään vaikuttavia tekijöitä. Perimältään hyvähermoinen koira kestää elämässään merkittävästi enemmän ”kolhuja” ilman, että ne vaikuttavat sen käyttäytymiseen.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Lunnikoiranartut synnyttävät luonnollisesti ja ovat hyviä emoja. Osalla uroksista on epäonnistuneita astumisyriä, joko kokemattomuudesta tai haluttomuudesta johtuen.

4.2.5 Yhteenvedo rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista

Viimeisimmän terveystarkoituksen mukaan keskeisimpiä ongelmia ovat sisäsiisteyden oppiminen, koirien ääniherkkyys ja eroahdistus.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Lunnikoira ei kuulu tällä hetkellä PEVISAAN

4.3.2 Lunnikoirilla todetut merkittävät sairaudet

Lunnikoirilla on harvoin rakenteellisia sairauksia. Rodussa esiintyy alttiutta **intestinaali lymfangiektasiaan (=lunnikoirasyndrooma)**, joka on ohutsuolen imusuoniston toimintahäiriö, johon liittyy rasva-/valkuaisaineen-vaihdunnassa tapahtuva häiriö ja suoliston ärsytystila. Diagnoosi tehdään yleisten oireiden ja veren alentuneiden albumiini- ja proteiiniarvojen perusteella, mutta lopullinen varmuus saadaan ainoastaan ohutsuolen alkuosan biopsianäytteestä. Sairaus on parantumaton. Lymfangiektasia voi esiintyä lievänä ja satunnaisena oireiluna esim. ripulina ja oksenteluna ja iho-oireina, mutta joskus taas rajuna ja hoitamatta parissa päivässä kuolemaan johtavana tilana. Lievissä tapauksissa koira voi satunnaisesti oksennella ja ripuloida muutamana päivänä. Sillä voi myös olla vatsakipuja. Monesti oireilu on niin vähäistä ettei omistaja pidä sitä minkään sairauden oireena. Sairastumisikä voi olla mikä tahansa. Hoitona on oireiden mukainen ruokavalio; yleensä vähärasvainen ja niukkaproteiininen ja tarvittaessa tukihoidot mm. nesteytykset ja antibiootit ja kaikenlaisen stressin välttäminen. Ruokavaliohoito on elinikäinen. Huolellisella hoidolla syndroomaan sairastunut koira voi elää laadultaan ja pituudeltaan lähes normaalin elämän.

Intestinaali lymfangiektasian tekee ongelmalliseksi se, että tauti ilmenee yleisoireilla, kuten pahoinvointi, ripuli, kipu, nesteen kertyminen vatsaonteloon ja näitä oireita esiintyy monissa muissakin sairauksissa. Samoin alentuneita proteiiniarvoja esiintyy muissa sairauksissa kuten suolistotulehduksen yhteydessä. On esitetty arvelu, että lunnikoirilla saattaa olla yleisestikin matalammat veren proteiinitasot muihin rotuihin verrattuna. Suolistotulehdus ei tarkoita samaa kuin IL vaan suolistotulehdus voi olla oma sairautensa esim seurauksena yliherkkyysreaktiosta antibioottihoidossa. Vaarana on, että muita samankaltaisia oireita antavia sairauksia diagnosoidaan IL:ksi, koska sitä yleisesti pidetään rodun ongelmana.

Kaikissa maissa on todettu lunnikoirilla IL:aa. Siitä on kirjoitettu ja sitä pidetään kaikkialla rodun suurimpana ongelmana. Varmaa tutkimustietoa sen yleisyydestä ei

kuitenkaan ole, sillä missään ei ole tehty tuoretta kattavaa kyselyä ko. sairaudesta. Rodussa on raportoitu myös muualla muitakin sairauksia yksittäisinä tapauksina.

Vuonna 2012 toteutetun terveystutkimuksen mukaan 8 koiralla 48:stä on todettu IL. Vuonna 2012 tehdyssä terveystutkimuksen ja tilannekartoituksessa ilmenee, että monet lunnikoirat ovat alttiita vatsa- ja iho-oireille. Muutamia virallisia tutkimustuloksia löytyy mm. lonkkien, kyynärten, polvien, silmien ja sydämen osalta; tutkitut koirat ovat olleet pääosin terveitä.

V.2012 kartoituskyselyyn osallistuneista esiintyi allergia / iho-oireita 20,8%. Nk. lunnikoirasyndroomaan liittyy tällaisia oireita.

Yhdistyksen viimeisimpään terveystutkimukseen vuonna 2017 ei tullut riittävästi vastauksia, jotta niistä olisi voitu tehdä uudempi yhteenveto. Kennelliiton sähköiseen terveystutkimukseen oli vuoden 2020 loppuun mennessä tullut yhdeksän (9) vastausta. Kyselyn osallistuneiden koirista oli kaksi syntynyt ennen vuotta 2010, neljä koiraa oli syntynyt vuosina 2010 – 2014 ja kolme koiraa syntynyt 2015 tai sen jälkeen. Narttuja oli neljä ja uroksia viisi. Neljä koiraa oli jo kuollut. Kolmanneksella (33,3 %) oli virheellinen purenta. Ihon ongelmia tai sairauksia oli ollut vain kolmella koiralla ja ne olivat alkaneet alle kahden vuoden iässä. Silmän tai silmäluomen sairauksia ei ollut todettu näillä koirilla. Hammaskiveä oli poistettu alle viiden vuoden iässä 66,7%:lla. Puolella kyselyyn osallistuneista koirista oli ollut ruuansulatuskanavan ongelmia tai sairauksia, jotka olivat alkaneet alle neljän vuoden iässä. Yhdellä koiralla oli todettu tuki- ja liikuntaelin sairaus. Kolmea koiraa oli käytetty tai yritetty käyttää jalostuksessa.

Lunnikoirasyndrooma ja jalostus

Sairauden periytymistapaa on pyritty selvittämään lunnikoirasyndroomaprojektin puitteissa. Selvää periytymismallia ei ole toistaiseksi kyetty osoittamaan. Kroonisesti sairasta koiraa ei tule käyttää jalostukseen. Norjalaiset ovat kuitenkin sitä mieltä, että mikään ei estä ajoittain tai lievästi oireilevan koiran jalostuskäyttöä, jos siihen on muuten vankat edellytykset. Narttua ei tietenkään pidä astuttaa oireiluvaiheen aikana, koska tiineys ja synnytys olisivat sen elimistölle liian suuri rasitus.

Muut rodulla todetut sairaudet ja terveysongelmat

Rodussa esiintyy tois- tai molemminpuolisesti kivesvikaisia 30,00 %. (v.2012 terveystutkimus) Laskeutumaton kives/kivekset aiheuttavat näille koirille terveysriskin lisääntyneen kiveskasvainvaaran vuoksi. Siksi on tärkeää, että kasvattajat suosittelevat piilokiveksen poistamista leikkauksella aikuisiässä.

Lunnikoirien silmät vuotavat varsin herkästi. Ahtaat kyynelkanavat yhdessä pölyn ja vedon kanssa saavat silmät helposti ärtymään. Vuoto on yleensä ajoittaista ja loppuu itsestään.

Yhdistykselle on ilmoitettu että, Suomessa on todettu kahdella koiralla SA-tauti (Sebaceous Adenitis) eli perinnöllinen ihosairaus, yhdellä lopulta kuolemaan johtanut munuaissairaus, yhdellä pitkälle edennyt katarakta eli harmaa kaihi yhdessä silmässä ja toisessa alkava, yhdellä Hornerin syndrooma toisessa silmässä eli silmän sympaattisen hermon vaurio, joka aiheuttaa vilkkuluomen esilletulon ja pupillan

pienenemisen, yhdellä Cushing-syndrooma eli lisämunuaisen liikatoiminta, yhdellä koiralla patellaluksaatio eli polvilumpion sijoiltaanmeno ja alentunut kuulo sekä havaittu poikkeavuutta näössä.

Sa-tauti on ihon pintakerroksen häiriö, josta seuraa talirauhasen käytävän tukkeutuminen ja rauhasen tuhoutuminen. Syynä on epänormaali rasva-aineenvaihdunta. Sairautta tavataan pääasiassa nuorilla ja keski-ikäisillä aikuisilla koirilla. SA voi aiheuttaa karvanlähtöä, karvan laadun muuttumista jouhimaiseksi, karvattomia läiskiä, ihon paksuuntumista ja ihotulehduksia. Sairaus on periytyvä eikä siihen ole parannuskeinoja; hoitona on oireenmukainen hoito.

Sa-tautia sairastavaa ei saa käyttää jalostukseen.

Harmaa kaihi eli katarakta on silmän mykiön tai sen kapselin samentuma. Seurauksena on näkökyvyn heikkeneminen tai sen menetys riippuen samentuman laajuudesta. Katarakta voi olla perinnöllinen tai sen voi aiheuttaa muut syyt mm. aineenvaihduntasairaus, tulehdus, myrkytys, trauma tai korkea ikä. Nuoruuden harmaakaihi eli juveliini katarakta on yleensä perinnöllinen ja sitä esiintyy alle 6v. koirilla. Perinnöllisen kaihin tyypillisiä tuntomerkkejä ovat mm. muutoksen sijainti rodulle tyypillisessä paikassa linssissä yleensä molemmissa silmissä, muutos on etenevä ja samantyyppisiä muutoksia tavataan myös vanhemmissa/sisaruksissa.

v.2010-2020 on Suomessa silmätutkittu 59 eri-ikäistä lunnikoiraa, joista terveitä 46.

Mikäli toisella vanhemmista on muutoksia silmissä, niin toisella oltava terveet. PRA- ja kaihitapauksia/epäilyjä ei saa käyttää jalostukseen.

Suomen Kennelliiton terveystarkastukseen on 10/2015 mennessä tullut vastaukset 26 lunnikoirasta. Otanta on pieni, mutta antaa jotain viitteitä terveyden tasosta. Lunnikoirilla vastauksien mukaan oli vain vähän tai ei ollenkaan: synnynnäisiä vikoja, silmänsairauksia, suun tai nielun ongelmia, tuki- ja liikuntaelimistön sairauksia, hengityselimistön ongelmia, virtsateiden tai sukuelinten sairauksia, hermostollisia sairauksia, hormonaalisia sairauksia, immuunijärjestelmän sairauksia ja kasvainsairauksia.

Kyselyssä lunnikoirilla oli selvästi enemmän ruuansulatuskanavan ongelmia kuin muilla/verrokeilla(muut rodut); ei vaivojen osuus lunnikoirilla 65% (15), muilla yli 90%; erityisruokavaliolla lähes 35% (8), muilla 1,33%. Kortisonilääkityksellä 26% (6), muilla 0,25%, antibiootilla reilut 17% (4), muilla 0,55%. Herkkämahaisuus n.13%, muilla 5,59%.

Ruuansulatuskanavan ongelmat tulivat odotetusti esiin kyselyssä etenkin erityisruokavalion tarpeen, mutta myös toistuvan tai jatkuvan kortisoni- tai antibioottilääkityksen tarpeen sekä herkkämahaisuuden osalta. Avoimissa vastauksissa korostui intestinaalilymfangiectasia ja ääniherkkyys.

Ainakin Norjassa, Tanskassa, Ruotsissa ja Suomessa on joitakin PSS-tapauksia todettu myös lunnikoirilla. Sillä tarkoitetaan erilaisia epänormaaleja verisuoniyhteyksiä portilaskimon ja alaonttolaskimon välillä. Toisin sanoen kyseessä on portilaskimojärjestelmän sivuvirtaus.

Tanskasta tullut tieto kuurosta lunnikoirapennusta 2000-luvun alussa. Yksi koira kuollut allergiseen lääkeainereaktioon toimenpiteen yhteydessä. Norjassa on tavattu

kahdella koiralla patellaluksaatio. Norjan lunnikoiralehdessä 2/2006 kerrottiin koirasta, jolla on diagnosoitu SA-tauti. Yhdistyksen tietoon on tullut kaksi kaihitapausta Ruotsissa, 11 Suomessa (suositeltu seulontaa, tilasto v.2010-2015) sekä muutama kaihitapaus muualla Euroopassa.

Yhdistys kirjaa ja seuraa yksittäisiä sairauksia, sillä jotkut niistä ovat mahdollisesti perinnöllisiä. Yhdistys haluaa saada tietoa, pysyvätkö sairaudet satunnaisina tapauksina vai alkaako niitä esiintyä enemmän Suomessa tai jossakin muussa yksittäisessä maassa tai eri maissa yksittäin samanaikaisesti.

Terveystilastot v.2011-2020 (lausuntovuosi)

taulukko 11

	tulos	tutkittuja	yhteensä
lonkat			3
2011	A	1	1
2012	B	1	1
2014	A	1	1
kyynärnivelet			2
2011	1	1	1
2014	0	1	1
polvet			14
2011	0	5	5
2012	0	2	2
2014	0 1	3 2	5
2015	0	1	1
2016	0	1	1
2018	0	2	2
2020	0 2	1 1	2
sydän			3
2014	0	1	
2015	0	2	
spondyloosi			1
2014	0	1	1
	terve	tutkittuja	yhteensä
silmät			59
2011	4	4	4
2012	20	29	29
2013	4	6	6
2014	4	4	4
2015	6	7	7
2016	2	2	2
2017	1	1	1
2018	3	3	3
2019	0	0	0
2020	2	3	3

Silmäpeilatuista 18,64%:lla (11/59) on todettu kortikaalinen katarakta. Osalla samoista koirista on ollut myös mm. linssin etuosan saumalinjan katarakta, punktaatti katarakta, posterior polaarinen katarakta sekä muutamalla koiralla lasiaisen rappeuma ja yhdellä puutteellinen kyynelkanavan aukko.

Terveysongelmat Norjassa

Vuosina 2018 – 2019 yleisin diagnoosi oli intestinaali lymfangiektasia (IL) 30%:lla sairaustapauksista, muut maha/suolistosairauksien (esim. gastriitti tai suolistotulehdus) osuus oli 25% , syöpä 6%, giardia 6%, muut terveysongelmat 20%, turkki/iho-ongelmia 13%. Sairastuvuus IL:aan ajoittuu 2 – 6 vuoden ikään, keskimäärin 4,4 v 2020. (NLK, 2020)

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kennelliittoon ilmoitettujen koirien yleisimmät kuolinsyyt v.2005-2020 (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä)

Yhteensä 15 vuoden ajalta on ilmoitettu 109 koiran kuolinsyyt.

taulukko 12

KUOLINSYY	KESKIM. ELINIKÄ	YHTEENSÄ
immunologinen sairaus	5v 6kk	4
kadonnut	9v 5kk	1
kasvainsairaudet, syöpä	9v 9kk	13
kuollut ilman sairauden diagnosointia	9v 7kk	5
lopetus ilman sairauden diagnosointia	8v 8kk	7
maksan ja ruuansulatuskanavan sairaus	7v 7kk	18
muu sairaus, jota ei ole listalla	7v 3kk	16
sisäeritysrauhasten sairaus	7v 5kk	2
sydänsairaus	8v 9kk	1
tapaturma tai liikennevahinko	8v 7kk	3
vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12v 4kk	16
virtsatie- ja lisäänt.elinten sairaus	11v 3kk	2
kuolinsyytä ei ilmoitettu	10v 0kk	21

Yksittäisiä sairauksia on ilmoitettu mm. ihon tai ihonalaiskudoksen kasvain, hermoston kasvain, sisäeriterauhasten sairaus, muu sisäeriterauhasten sairaus, sydänsairaus, muu sydämen sairaus tai vajaatoiminta.

Keskimääräinen elinikä kaikista Kennelliitolle ilmoitetuista lunnikoirista kyseiseltä ajanjaksolta on 9v 2kk. Keskimääräinen elinikä on noussut viiden vuoden aikana.

Kuolinsyyt Ruotsi

Vuosina 2011-2014 oli kuolleeksi ilmoitettu 33 koirasta. Yleisin kuolinsyy oli intestinaali lymfangiektasia (IL) 50% (n=17), muu maha/suolistovaiva 6%, syöpä 3%, tapaturmat 3%, vanhuus 6% ja muut syyt 30%. (SLS, 2021)

Kuolinsyyt Norjassa

Vuosina 2018 – 2019 oli kuolleeksi ilmoitettu 125 koiraa. Yleisin kuolinsyy oli vanhuus 38%, intestinaali lymfangiektasia (IL) oli toiseksi yleisin 26%, maha/suolistosairaus 9%, syöpä 10%, tapaturmat 3% ja muut syyt 13%. Vuosista 2010 – 2012 verrattuna kuolleisuus IL:aan oli alentunut viisi prosenttia ja koirat olivat eläneet vanhemmiksi. (NLK, 2020)

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko v.1996- 2020

taulukko 13

1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
2,5	2,8	2,7	2,0	3,0	3,2	3,5	2,9	2,8	2,1	2,8	2,6	3,1	2,7
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020			
3,2	2,7	2,4	2,9	2,8	3,0	2,0	2,2	4,0	3,7	2,0			

V.2012 terveystarkastuksen mukaan narttujen osalta selvä juoksu oli 78,6%:lla (22/28), säännöllinen juoksu 60,7%:lla (17/28), ilman tuloksia jääneitä astutuksia 28,6%:lla (8/28). Aiemman terveystarkastuksen mukaan epäonnistuneita astutuksia oli useammalla uroksella.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Lunnikoirilla ei esiinny ulkomuotoon liittyviä anatomisia piirteitä, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille ja hyvinvointiongelmille.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä hyvinvointi- ja terveysongelmista

Lunnikoirien keskeisin terveysongelma on intestinaali lymfangiektasia. Lisääntymisen osalta ongelmakohtia ovat mm. epäonnistuneet astutukset ja ilman tuloksia jääneet astutukset.

Terveystarkastus v. 2008 **LIITE 1**

Terveystarkastus v. 2012 **LIITE 1**

4.4. Ulkomuoto

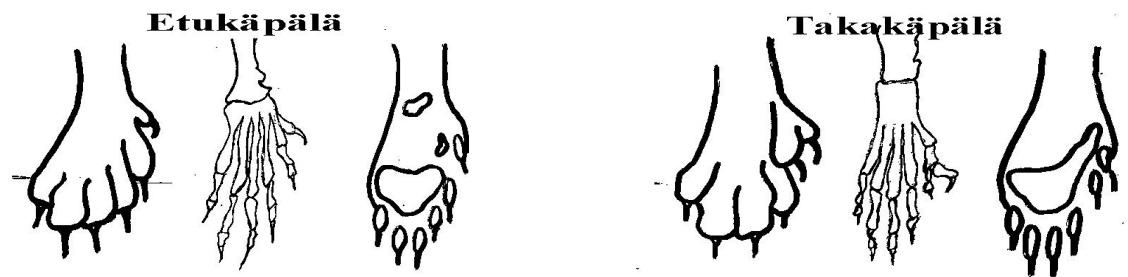
Rotumääritelmän mukaan lunnikoiran yleisvaikutelma on suorakaiteen muotoinen pystykorva, pieni, notkea ja suhteellisen kevyt. Sukupuolileima on selvä.

Narttujen säkäkorkeus on 32-35cm ja urosten 35-38cm. Paino 6-8kg. Koirien kokoon tulee kiinnittää huomiota, sillä koko on ollut lunnikoiran tärkeä ominaisuus. Rotumääritelmän mitoissa oleva koira mahtui liikkumaan lunnilinnun pesäkäytävissä, jotka sijaitsevat ahtaissa onkaloissa vuonojen reunoilla tai rannikon tuntumassa olevilla jyrkillä kallioilla.

Koiran koon ja notkeuden lisäksi lunnikoiran rakenteessa on useita käyttötarkoituksesta johtuvia erikoisuuksia, joita muissa roduissa ei esiinny. Näitä erityisominaisuuksia ovat mm. sen joustavuus, kypälät ja varpaisto.

Lunnikoiran lapojen lihakset ja jänteet ovat niin joustavat, että koira pystyy levittämään eturajansa sivulle. Sen ylimmäisen niskanikaman liitos on poikkeuksellisen joustava, jonka vuoksi koira pystyy taivuttamaan päätään taaksepäin niin, että se miltei koskettaa selkää.

Ehkä selvimmin havaittava erikoisuus ovat lunnikoiran varpaisto ja huomio monesti ensinnä kiinnittyy etuvarpaisiin. Etukäpälässä on 6 varvasta, joista 5 itse käpälässä. Näissä viidessä varpaassa on kolme niveltä ja vahva jänne- ja lihasrakenne. Sisäpuolinen ”ylimääräinen” varvas koskettaa ideaalitapauksessa maata. Ylinnä sisäisivulla on kaksinivelinen kannusvarvas. Takana on 6 varvasta, joista 4 itse käpälässä. Takakäpälässä on vahvat luulliset kaksoiskannukset, jotka parhaimmillaan saattavat jopa hipoa maata. Ylimääräiset varpaat auttoivat koira sen kiipeillessä kallioilla lunneja etsimässä ja ryömiessä ahtaissa pesäkäytävissä. Rodulla esiintyy varpaiden rakenteen vaihtelua.

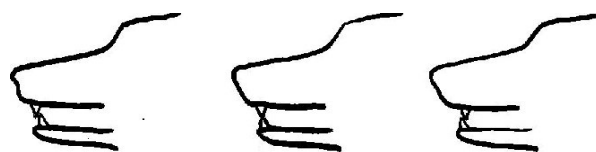

Lunnikoiran liikkeet poikkeavat muista roduista. Sen piti liikkua tehokkaasti ylös ja alas jyrkillä kallioilla. Tässä sen ylimääräiset varpaat ja polkuanturat tulivat suoraan kosketukseen alustan kanssa. Alastulossa koiralla oli apua siitä, että se liikkui leveästi edestä ja ahtaasti takaa. Lunnikoiran erityisen vispaavat ulkokierteiset liikkeet ovat yhteydessä koiran hyvin elastiseen ja taipuisaan lihaksistoon ja etulisävarpaiden jännelihasarakenteeseen. Etuliikkeille on ominaista tietty jäykkyys, koska koira ei välttämättä ravissa taivuta kyynärniveliään paljoakaan. Koiran tulee olla suhteellisen leveä edestä ja sillä tulee olla suhteellisen ahtaasti takaliikkeet. Takalisävarpaat saattavat koskettaa toisiaan koiran liikkuessa ravissa.

Lunnikoiralla on isoa keskikokoa olevat tyvestä leveät korvat. Suojatakseen korviaan onkaloiden pölyltä ja tippuvalta vedeltä se pystyy supistamaan korva-aukkonsa rustoa niin, että korvalehti taittuu taakse tai eteen-ylös ja sulkee korvakäytävän.

Leikkaava purenta on toivotuin, mutta myös epätasainen purenta, tasapurenta ja lievä alapurenta hyväksytään. Välihammaspuutokset ylhäällä ja alhaalla molemmin puolin hyväksytään ja niitä myös esiintyy.

Sallitut purennat

Leikkaava
purenta

Tasapurenta

niukka alapurenta

Virheelliset purennat

Yläpurenta tai selvä alapurenta

Lunnikoiralla tulisi olla pehmeä pohjavilla ja lyhyt, karkeahko päällyskarva. Jonkin verran esiintyy karvapeitteen liiallista pehmeyttä.

Tällä hetkellä rodulla ei ole liioiteltuja ominaisuuksia, jotka voisivat altistaa rodun koirat terveydellisille ongelmille.

Rotumääritelmä LIITE 3

5. YHTEENVETO Aiemman Jalostuksen Tavoiteohjelman Toteutumisesta

Lunnikoirien ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelmaa laadittiin v.2006 ja oli voimassa v. 2011 loppuun. SKL-FKK:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksyi lunnikoirien JTO:n 25.1.2007. Jalostuksen tavoiteohjelma vuosille 2017-2021 hyväksyttiin SKL:n jalostustieteellinen toimikunnassa 7.6.2016.

Aiemman jto:n tavoitteita ovat olleet tehollisen populaatiokoon kasvattaminen, sukusiitos-% pitäminen alle 6,25:ssa laskettuna 5 sukupolvella sekä rotumääritelmän mukaisten, terveiden lunnikoirien jalostaminen pyrkimällä ennaltaehkäisemään elinkykyä ja elämän laatua alentavia periytyviä sairauksia.

Tehollisen populaation kasvattaminen on ollut hidasta ja pentueiden määrä on viime vuosina ollut pieni. Sukusiitos-% viimeisen 10 vuoden ajalta on ollut 0,00%-3,31% (mediaani 0,88%), yhden pentueen sukusiittoisuusprosentti oli 12,60% (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä). 15:sta eniten jalostukseen käytetystä uroksesta kahdella on jälkeläismäärä ylittynyt suositellusta jälkeläismäärästä.

Geenipohjan mahdollisimman laaja käyttö ei ole onnistunut ja yhdistys pyrkii kannustamaan jäsenistöä ja kasvattajia käyttämään mahdollisimman monia eri lunnikoiria jalostukseen. Lisäksi rodussa esiintyy intestinaalilymfangiektasiaa.

Suomen Lunnikoirayhdistys on julkaissut vuosittain tilastot rekisteröinneistä ja virallisista terveystuloksista (Kennelliiton jalostustietojärjestelmä). Terveyskartoitus on toteutettu vuosina 2012 ja 2015 sekä vuosina 2017/2018 toteutettuun terveystarkastukseen tuli vain muutama vastaus. Kennelliiton sähköinen terveystarkastus ollut jäsenistön käytettävissä maaliskuusta 2019, vuoden 2020 loppuun mennessä oli tullut yhdeksän (9) vastausta.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1. Jalostuksen tavoitteet

Lunnikoira säilyy hyväluonteisena ja terverakenteisena seurakoirana ja geenipohjan laajeneminen turvaa rodun tulevaisuuden.

Tavoitteena on jalostaa rotumääritelmän mukaisia terveitä lunnikoiria ja pyrkiä ennaltaehkäisemään sellaisten periytyvien vikojen ja sairauksien leviämistä, jotka alentavat koiran elinkykyä tai aiheuttavat sen elämän laadun alenemisen. Koirien

rakenteen ja terveyden tulee olla sellaiset, että ne pystyvät toimimaan seuralaisina ja että niiden kanssa pystyy harrastamaan monipuolisesti.

Tärkein tavoite on estää geenipohjan kaventuminen entisestään. Tähän pyritään lisäämällä pentueiden määrää ja vaikuttamalla kasvattajien jalostusvalintoihin. Tämän lisäksi on kiinnitettävä erityishuomiota lunnikoirien terveyteen ja luonteeseen.

Rotuyhdistyksen yhtenä tärkeimmistä jalostustavoitteista on tehollisen populaatiokoon kasvattaminen. Pyritään huolehtimaan jalostukseen käytettävien koirien määrästä niin, että jalostusuroksia on enemmän suhteessa narttuihin. Harkittuja astutusmatkoja ulkomaille suositellaan, kuten myös harkittuja uusien koirien tuontia maahan.

Tavoitteena on yhdistelmän sukusiitosasteen pitäminen mahdollisimman pienenä, mielellään alle 1,00%:ssa, laskettuna 5 sukupolvella.

Rotuyhdistys seuraa Norjan roturisteytysprojektia ja kannustaa yksittäisiä kasvattajia osallistumaan siihen sitten, kun se on mahdollista.

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla terveitä ja hyväkuntoisia. Koiran omistajien toivotaan kertovan yhdistykselle myös muista ilmenneistä ongelmista, vioista ja sairauksista, niiden hoidosta ja etenemisestä. Tietoa tullaan jatkossakin keräämään esimerkiksi kartoituskyselyn avulla ja toivomuksena on, että tietoa saadaan avoimesti.

Luonteen huomioiminen jalostuksessa on tärkeää. Tavoitteena on käyttää jalostukseen koiria, jotka ovat luonteeltaan tasapainoisia, itsevarmoja ja niillä on terve hermorakenne.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

On suositeltavaa käyttää mahdollisimman monia eri uroksia ja narttuja, kuten myös harkittuja astutusmatkoja ulkomaille ja harkittua tuontikoirien käyttöä. Myös vanhempia, edelleen terveitä koiria kannattaa ottaa jalostuskäyttöön. Koira, jolla on alhainen keskinäinen sukulaisuus suhteessa koko populaatioon, on arvokas jalostuseläin.

Matador-jalostusta tulee välttää. Suositus on ettei yhden uroksen elinaikainen pentumäärä ilman perusteltua syytä ylitä 18 pentua. Uroksen omistajan on osaltaan huolehdittava ettei pentumäärä ylity. Myös nartun omistajan on syytä kiinnittää huomiota rodun teholliseen populaatioon.

Koiraa, joka todistetusti sairastaa jotakin vakavaa ja koiran pidon kannalta merkittävää perinnöllistä sairautta ei saa käyttää jalostuksessa.

Sa-tautia sairastavaa ei saa käyttää jalostukseen.

Mikäli toisella vanhemmista on muutoksia silmissä, niin toisella oltava terveet. PRA- ja kaihitapauksia/epäilyjä ei saa käyttää jalostukseen.

Kroonisesti lunnikoirasyndroomaa sairastavaa ei tule käyttää jalostukseen.

Nartun tulisi olla vähintään 18 kuukauden ikäinen ennen ensimmäistä astutusta. Ensikertalaisen nartun yläikärajaksi suositellaan 5 vuotta ja jo synnyttäneen nartun

yläikärajaksi 8 vuotta. Narttu ei saa olla yli 5-vuotias saadessaan ensimmäiset pennut ilman perusteltua syytä. Uroksen tulisi olla vähintään 12 kuukauden ikäinen käytettäessä sitä ensimmäistä kertaa siitokseen.

Jalostukseen käytettävällä koiralla tulisi olla näyttöä sen luonteen ja ulkomuodon sopivuudesta suvunjatkamiseen; koiralla on mieluiten vähintään yksi näyttelytulos arvosanalla ”erinomainen”, ”erittäin hyvä” tai ”hyvä”.

Rotumääritelmässä luetellut hylkäävät virheet ovat vikoja, joita jalostuksessa tulisi välttää. Arkoja tai aggressiivisia koiria ei saa käyttää jalostukseen. Seurakoirana olemisen on myös käyttöominaisuus, siksi luonteen huomioiminen jalostuksessa on tärkeää. Ääniherkkyys ja eroahdistus ovat periytyviä, siksi jalostukseen tulee käyttää terveen hermorakenteen omaavia koiria.

Uroksen omistajan ei tulisi antaa urostaan huonokuntoiselle tai epätyypilliselle nartulle. Hänen tulee varmistaa, että astutettava narttu täyttää jalostusyksilön vähimmäissuosituksen. Uros tulee poistaa jalostuksesta, mikäli sen todetaan merkittävästi periyttävän jotain virhettä tai sairautta

6.3 Rotuyhdistyksen toimenpiteet

Rodun tilanteen seuranta, tiedonkeruu ja kootun tiedon julkaiseminen ovat yhdistyksen tärkeimmät toimintakeinot.

Yhdistyksen pyrkimys on vaikuttaa kasvattajiin/lunnikoiran omistajiin tietoa jakamalla. Yhdistys kartoittaa mm. kyselyillä yleisimpien sairauksien ja vikojen esiintymisestä, ilmenemisestä sekä etenemisestä rodulla. Yhdistyksen tehtävänä on kattavan, puolueettoman ja monipuolisen terveystiedon kerääminen ja jakaminen, pentuneuvonta ja jalostukseen liittyvistä asioista tiedottaminen ja kasvattajien opastaminen. Jalostukseen käytettävän lunnikoiran tulee olla kaikin puolin terve.

Yhdistys seuraa myös urosten käyttömääriä ja laatii jälkeläistilastoja ja tiedottaa niistä.

Kannan säilyttämiseen terveenä voidaan vaikuttaa jalostusvalinnoilla ja mahdollisesti käytettävissä olevilla tutkimustiedoilla sekä tutkittujen koirien määrän lisäämisellä.

Geenipohjan säilyttämisen ja laajentamisen tavoitteeseen pyritään rajoittamalla urosten jälkeläismäärää, kannustamalla käyttämään jalostukseen ainakin kerran kaikkia terveitä rodunomaisia koiria ja pyrkimällä vaikuttamaan kasvattajiin niin, että maahan tuodut koirat sekä tehtävät yhdistelmät olisivat mahdollisimman paljon geenipohjaa laajentavia.

Kansainvälinen yhteistyö on tärkeää rodulle ja sitä tullaan jatkamaan mahdollisimman paljon. Suomen Lunnikoirayhdistys on osallistunut vuodesta 2015 lähtien vuosittain kokoontuvaan pohjoismaiseen yhteistyöverkoston kokouksiin. Verkoston nimi muuttui 2017 Nordisk Lundehund Unioniksi (NLU). Kokoukset järjestetään vuorotellen Norjassa, Ruotsissa, Tanskassa ja Suomessa. Kokouksissa seurataan Norjan risteytysprojektia, lunnikoirien määrää Pohjoismaissa sekä lunnikoirien

terveystilannetta. Pandemian vuoksi vuonna 2020 kokousta ei järjestetty Suomessa matkustusrajoitusten vuoksi.

6.4. Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

taulukko 14

Vahvuudet:	Heikkoudet:	Mahdollisuudet:	Uhat:
• alkukantainen rotu, historia tunnetaan • kasvattajien ja jäsenistön mielenkiinto rotua ja rodun kehittämistä kohtaan	• pienen populaation rajoitukset • yhdistyksen pieni koko ja resurssit	• yhteistyö Pohjoismaiden välillä • tuonnin helpottuminen EU:n myötä	• kannan geenipohjan kapeneminen entisestään

Riski:	Syy:	Varautuminen:	Miten vältetään:	Toteutuessaan merkitsee:
jalostuspohjan kaventuminen	matadori-jalostus	vältetään samojen yhdistelmien toistuvaa käyttöä ja samojen urosten suosimista	tuonnit, yhteistyö muiden maiden välillä, pentueiden määrän lisääminen, roturisteytykset	perinnölliset sairaudet ja sairastavuus lisääntyvät ja kanta heikkenee
intestinaalilymfangi-ektasian lisääntyminen	jalostus-materiaalin vähyys	informaatio sairaudesta, yhteistyö	kroonisesti sairaiden yksilöiden jalostuskäytön välttäminen	kanta heikkenee, jalostus loppuu

6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Suomen Lunnikoirayhdistyksellä ei tällä hetkellä ole varsinaista jalostustoimikuntaa. Yhdistyksen jalostusneuvoja auttaa tarvittaessa kaikissa jalostukseen liittyvissä ongelmissa. Tavoitteisiin pyritään noudattamalla SKL-FKK:n ja rotujärjestön jalostukseen liittyviä ohjeita ja määräyksiä. Suomen Lunnikoirayhdistys seuraa aktiivisesti Norjan ja Ruotsin yhdistysten jalostuksen ohjeita ja käytäntöjä samoin kuin rodun kannan kehitystä Suomessa ja tiedottaa niistä jäsenistölleen. Kasvattajia ja rodun harrastajia valistetaan terveysongelmista.

Suomen Lunnikoirayhdistys on velvoitettu julkaisemaan vuosittain tilastot rekisteröinneistä ja virallisista terveystuloksista. Tilastojen aktiivinen seuranta ja niistä tehtävät yhteenvedot kuuluvat olennaisena osana jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisen seurantaan. Seuranta tapahtuu yhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä hallituksen antaessa kuluneen vuoden toimintakertomuksen ja seuraavan vuoden toimintasuunnitelman. Yhdistys kokoaa ja julkaisee vuosittain vuosikirjan, josta löytyvät kaikki viralliset näyttely-, koe- ja terveystulokset ja rekisteröinnit. Yhdistyksen hallitus tarkistaa tavoiteohjelman muutostarpeet tarvittaessa.

Mikäli asiat niin vaativat, voi yhdistys milloin tahansa kokoontua sääntöjensä puitteissa ylimääräiseen vuosikokoukseen käsittelemään jalostuksen tavoiteohjelmaa tai muita rodun jalostukseen liittyviä asioita. Rodun tavoiteohjelma tarkistetaan 5 vuoden kuluttua.

Jäsenistöä motivoidaan osallistumaan Kennelliiton sähköiseen terveystarkastukseen sekä päivittämään omat koiransa Norjan Lunnikoiraseuran ylläpitämään lunnikoirien omaan jalostustietojärjestelmään.

7. LÄHTEET

- Svenska kennelklubben: Kompendium för norsk lundehund till Specialklubben för sällskaps- och dvärghundars. Domarkonferens den 11-12 oktober 1997
- Helena Koskentalo: Lunnikoira, harvinainen helmi
- Bonnie Wilcox, Chris Walkowicz: Maailman koira atlas
- Norjan Lunnikoirayhdistyksen kommentteja rotumääritelmään www.home.no/enerhaugen
- Suomen Kennelliitto kotisivut syksy/kevät 2020-2021
- koiraNet-jalostustietojärjestelmä
- Svenska Lundehund sällskapet kotisivut 24.1.2021
- Rasspesifik avelsstrategi RAS för Norsk Lundehund 2016
- Norsk Lundehund Klubb kotisivut 2020-2021
- Lundehund nytt, Medlemsblad for Norsk Lundehund Klubb nr 2 - 2020, 41. årgang. (viitattu 10.1.2021)
- Kettunen A, Daverdin M, Helfjord T, Berg P (2017) Cross-Breeding Is Inevitable to Conserve the Highly Inbred Population of Puffin Hunter: The Norwegian Lundehund. PLoS ONE 12(1): e0170039.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0170039>

8. LIITTEET

- LIITE 1: Terveystarkastuksen yhteenveto
- LIITE 2: Kasvattajat
- LIITE 3: Jalostukseen käytetyt urokset ja nartut
- LIITE 4: Rotumääritelmä

9.TAULUKOT

1. rekisteröinnit 1974-1920.....	5
2. yhteenveto 15v tilanteesta Suomessa.....	6
3. tehollinen populaatio 1997-2020.....	6
4. sukusiitosasteen kehittyminen Norjassa 1985-2012.....	8
5. jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta 1996-2020.....	9
6. jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 narttua 1996-2020.....	10
7. tuonnit 1989-2020.....	12
8. toko, tulostilasto.....	15
9. agility, tulostilasto 2010-2020.....	15
10. mejä, tulostilasto 2009-2012.....	16
11. terveystilastot, 2011-2020.....	20
12. yleisimmät kuolinsyyt 2005-2020.....	21
13. keskimääräinen pentuekoko 1996-2020.....	22
14. uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	27
15. v.2008 terveystilaston yhteenveto.....	liite1
16. v.2012 terveystilaston yhteenveto.....	liite1
17. kasvattajat 1977-2020.....	liite2
18. jalostukseen käytetyt urokset.....	liite3
19. jalostukseen käytetyt nartut.....	liite3

Yhteenvedo v.2008 terveystarkastuksesta, johon saatiin vastaukset 31 koirasta, joista uroksia 16 ja narttuja 15.

taulukko 15

Luonne ja sairaudet	• jonkinasteista paukku- tai ääniarkuutta 13/31 (41,9%) • eroahdistusta 12/31 (38,7%) • sisäsiisteys puutteellista/hidasta 17/31 (54,8%) • todettu intestinaali lymfangiektasia 2/31 (6,4%) • satunnaisia tai usein esiintyviä vatsaoireita 6/31 (19,4%) • allergia tai iho-oireita 8/31 (25,8%) • kasvaimia 3/31 (9,7%) (kahdella nisäkasvain, yhdellä ihokasvain + etäpesäkkeet keuhkoissa)
Purenta	• leikkaava purenta 11/31 (35,5%) • tasapurenta 10/31 (32,3%) • kevyt alapurenta 2/31 (6,4%) • alapurenta 8/31 (25,8%)
Varpaat	• enemmän kuin 6 varvasta jossakin tassussa 2 urosta ja 2 narttua 12,9% • maahan koskettaa etujaloista 5 varvasta (14 koiraa) 9 urosta ja 5 narttua , yhdellä nartulla maahan koskettaa vain 3 varvasta 45,1% Takajaloista 4 varvasta koskettaa maahan kaikilla muilla paitsi kahdella uroksella, joista toisella maahan koskettaa 5 ja toisella 6 varvasta.
Urokset	• normaalisti laskeutuneet kivekset 13/16 (81,3%) • jalostukseen käytetty 3/16 (18,7%)
Nartut	• selvä juoksu 8/14 (57,1%) • säännöllinen juoksu 5/14 (35,7%) • ilman tuloksia jääneitä astutuksia 4/15 (26,7%)
Koko	• narttujen keskimääräinen säkäkorkeus oli 35,19cm ja keskipaino 6,74kg • urosten keskimääräinen säkäkorkeus oli 37,67cm ja keskipaino 7,98kg
Ikä	Kyselyyn osallistuneiden koirien ikä vaihteli seuraavasti • nartut 1v2kk-12v5kk • urokset 7kk- 13v • koirista 4 oli yli 10-vuotiaita ja osallistuneiden keskimääräinen ikä oli noin 4v9kk
Luonne ja sairaudet	• jonkinasteista paukku- tai ääniarkuutta 13/31 (41,9%) • eroahdistusta 12/31 (38,7%) • sisäsiisteys puutteellista/hidasta 17/31 (54,8%) • todettu intestinaali lymfangiektasia 2/31 (6,4%) • satunnaisia tai usein esiintyviä vatsaoireita 6/31 (19,4%) • allergia tai iho-oireita 8/31 (25,8%) • kasvaimia 3/31 (9,7%) (kahdella nisäkasvain, yhdellä ihokasvain + etäpesäkkeet keuhkoissa)
Purenta	• leikkaava purenta 11/31 (35,5%)

	• tasapurenta 10/31 (32,3%) • kevyt alapurenta 2/31 (6,4%) • alapurenta 8/31 (25,8%)
Varpaat	• enemmän kuin 6 varvasta jossakin tassussa 2 urosta ja 2 narttua 12,9% • maahan koskettaa etujaloista 5 varvasta (14 koiraa) 9 urosta ja 5 narttua , yhdellä nartulla maahan koskettaa vain 3 varvasta 45,1% Takajaloista 4 varvasta koskettaa maahan kaikilla muilla paitsi kahdella uroksella, joista toisella maahan koskettaa 5 ja toisella 6 varvasta.
Urokset	• normaalisti laskeutuneet kivekset 13/16 (81,3%) • jalostukseen käytetty 3/16 (18,7%)
Nartut	• selvä juoksu 8/14 (57,1%) • säännöllinen juoksu 5/14 (35,7%) • ilman tuloksia jääneitä astutuksia 4/15 (26,7%)
Koko	• narttujen keskimääräinen säkäkorkeus oli 35,19cm ja keskipaino 6,74kg • urosten keskimääräinen säkäkorkeus oli 37,67cm ja keskipaino 7,98kg
Ikä	Kyselyyn osallistuneiden koirien ikä vaihteli seuraavasti • nartut 1v2kk-12v5kk • urokset 7kk- 13v • koirista 4 oli yli 10-vuotiaita ja osallistuneiden keskimääräinen ikä oli noin 4v9kk

Yksittäisillä koirilla on todettu mm. kilpirauhasen lievää vajaatoimintaa, klostridin aiheuttamaa suolistomyrkytystä, synnynnäinen nenähalkio, virtsatietulehdusta, nielutulehdusta, sydämen vajaatoiminta (11-vuotiaalla), kapi, sisään vetäytynyt silmä, mahahaava ja välilevyn tyrä (tapaturma).

Lisäksi muutamalla koiralla silmätulehduksia ja ahtautuneita kyynelkanavia (ahtautuneet kyynelkanavat eivät yleensä ole tuntuneet haittaavan koiria juurikaan).

Kuolinsyö oli ilmoitettu kahdelta koiralta: klostridin aiheuttama suolistotulehdus (3v) ja äkillinen kohtaus, mahdollisesti sydän (1v).

Yhteenveto v.2012 terveystarkastuksesta, johon saatiin vastaukset 48 koirasta, joista uroksia 20 ja narttuja 28.

taulukko 16

Luonne ja sairaudet	• jonkinasteista paukku- tai ääniarkuutta 16/48 (33,3%) • eroahdistusta 12/48 (25,0%) • aggressiivisuutta ihmisille 0/48 (0%) • aggressiivisuutta koirille 2/48 (4,2%) • arkuutta 7/48 (14,6%) Luonnetestissä on käynyt vastanneista yksi uros +191p. ja kolme narttua +205p. +71p. ja +184p.
---------------------	--

	• sisäsiisteys puutteellista/hidasta 21/48 (43,8%) Urokset tulleet sisäsiisteiksi keskimäärin 11 kk iässä ja nartut keskimäärin 1v3kk iässä. • todettu intestinaali lymfangiektasia 8/48 (16,67%) • satunnaisia tai usein esiintyviä vatsaoireita 9/48 (18,8%) • allergia tai iho-oireita 10/48 (20,8%) • kasvaimia 4/48 (8,3%) (kohdussa kasvain, ihokasvain, keuhkokasvaimet ja aivokasvain)
Purenta	• leikkaava purenta 23/48 (47,9%) • tasapurenta 12/48 (25,0%) • kevyt alapurenta 2/48 (4,2%) • alapurenta 10/48 (20,8%)
Varpaat	• enemmän kuin 6 varvasta jossakin tassussa 1 urosta ja 6 narttua 14,6% • maahan koskettaa etujaloista 5 varvasta 9 urosta ja 13 narttua 45,8% Takajaloista 4 varvasta koskettaa maahan kaikilla muilla paitsi yhdellä uroksella, jolla maahan koskettaa 5 varvasta ja yhdellä nartulla, jolla maahan koskettaa toisessa jalassa 5 ja toisessa 6 varvasta.
Urokset	• normaalisti laskeutuneet kivekset 14/20 (70,0%) • jalostukseen käytetty 2/20 (10,0%)
Nartut	• selvä juoksu 22/28 (78,6%) • säännöllinen juoksu 17/28 (60,7%) • ilman tuloksia jääneitä astutuksia 8/28 (28,6%)
Koko	• narttujen keskimääräinen säkäkorkeus oli 34,24cm ja keskipaino 6,84kg • urosten keskimääräinen säkäkorkeus oli 38,10cm ja keskipaino 8,94kg
Ikä	Kyselyyn osallistuneiden koirien ikä vaihteli seuraavasti • nartut 1v3kk-11v • urokset 9kk- 10v • koirista 4 oli yli 10-vuotiaita ja osallistuneiden keskimääräinen ikä oli noin 5v
Silmäpeilaus	Virallisessa silmäpeilauksessa on käynyt kyselyyn osallistuneista 4 urosta ja 12 narttua. Näistä kahdella uroksella ja kahdella nartulla on todettu kaihi.
Lonkkakuvaus / polvitarkastus	Virallisessa lonkkakuvassa ja polvitarkastuksessa on käynyt kyselyyn osallistuneista yksi narttu; lonkat B/B ja polvet 0/0

Yksittäisillä koirilla on todettu mm. ahtautunut kyynelkanava, synnynnäinen nenähalkio, virtsatietulehdusta, eturauhastulehdusta, kierot takajalat, kapi, myrkytys, nivelrikko, märkäkohtu ja vatsakalvon tulehdusta.

Omistajien kuvaillessa koiriensa luonteita mm. seuraavia adjektiiveja käytettiin suosituimmuusjärjestyksessä: kiltti, tottelevainen, utelias, ystävällinen, itsepäinen, seurallinen, reipas, helppo, itsevarma, rohkea, sosiaalinen, varautunut, leikkisä, kiintynyt omistajaansa, oppivainen, pehmeä, avoin, aktiivinen, kekseliäs, ihana, uskollinen, nokkela, ulospäin suuntautunut, rakastaa ihmisiä, rauhallinen, eloisa.

Kuolinsyy oli ilmoitettu viideltä koiralta: pemficus foliaceus (3v), synnynnäinen maksan vajaatoiminta (muutaman vuoden ikäinen), lymfangi ektasia (6v.8kk), lymfangi ektasia+sydämen vajaatoiminta (8v. 9kk) ja keuhkokasvaimet (13v 10kk) sekä aivokasvain (12v. 4kk).

LIITE 2

Kasvattajat

Suomessa vuosina 1977-2020 on lunnikoiria kasvattanut 25 kasvattajaa, joista 23:llä kennelnimi

taulukko 17

kasvattaja	pentueiden lukumäärä	ensimmäinen pentue	viimeisin pentue
kennel Merihill	1	1977	1977
kennel Tarkkakorvan	4	1981	1986
kennel Mikälie	5	1991	1995
kennel Bernoban	10	1992	1997
kennel Mar-Lini	4	1993	1998
kennel Vinkiän	2	1995	1996
kennel Silversound's	22	1995	2013
kennel Janeter	2	1995	1997
kennel Sunninkauhu	1	1998	1998
kennel Recknagel	14	1999	2018
kennel Goblin	8	1999	2016
kennel Eriksro	43	2000	2020
kennel Avoin	18	2000	2012
kasvattaja Ulla Vilen	2	2002	2003
kennel Milkman's	1	2002	2002
kasvattaja Merja Leisti	1	2004	2004
kennel Tuhkavuorten	1	2004	2004
kennel Naavan	2	2005	2006
kennel Riakan	2	2005	2007
kennel Unique Treasure	7	2008	2013
kennel Anarchos	3	2006	2009
kennel Moonheim	15	2008	2020
kennel Acornway's	1	2011	2011
kennel Mustan Nuukan	1	2016	2016
kennel Vhem Er	1	2017	2017
kennel Vuhvelin	2	2017	2018

Vuonna 2020 toimi Suomessa 7 kennelnimen omaavaa lunnikoirakasvattajaa, joilla on syntynyt pentueita viimeisen viiden vuoden aikana; kennelit Recknagel, Goblin, Eriksro, Moonheim, Mustan Nuukan, Vhem Er ja Vuhvelin.

Jalostukseen käytetyt urokset
taulukko 18

nimi	pentueita	pentuja	vuosi/ jälk.% koirakannasta, kunakin vuonna syntyneistä
Corro	1	1 (+3)	1977 / 100,00
Iljo Av Enerhaugen	4	11	1986 / 100,00
Vabråtens Balder	3	9	1991 / 100,00
Mironik's Brynolf	4	13	1993/ 44,44 1994/ 18,18 1996/ 23,08 1997/ 16,67
Mikälie Calmariunion	2	6	1993/ 33,33 1995/ 20,00
Lundeheim's Njord Ii	3	8	1993/ 22,22
Mikälie Camuli	2	5	1994/ 13,33
Mar-Lini Bernard	4	8	1995/ 33,33 1996/ 7,69 1997/ 16,67
Lundestuens Dryggve	1	2	1995/ 13,33
Mikälie Espen Torsten	1	2	1995/ 13,33
Lundestuen's Öyvind	1	1	1995/ 6,67
Bernoban Haarald-Lunni	3	8	1996/ 46,15 1997/ 16,67
Lundestuens Åke	1	3	1996 / 18,75
Obrima's Floke	4	12	1997/ 33,33 1998/ 35,71 1999/ 50,00 2000/ 11,11
Mikälie Hemuli	2	5	1998/ 35,71
Lyngåsens Minus	2	7	1998/ 21,43 2000/ 44,44
Vinkiän Hulivili	1	1	1998/ 7,14
Mar-Lini Hugo	2	5	1999/ 50,00 2002/ 15,00
Lundekloens Orm Viking	4	13	2000/ 44,44 2001/ 7,69 2003/ 17,65
Amled	3	12	2001/ 69,23 2002/ 15,00
Recknagel Geirmuueni	1	3	2001/ 23,08
Silversoud's Daddy-Cool	6	16	2002/ 15,00 2003/ 23,53 2004/ 13,33 2006/ 2,70 2007/ 12,90

Ingo	1	3	2002/ 15,00
Silversoud's Boogie-Woogie	1	3	2002/ 15,00
Trofast Av Vinterskogen	6	14	2003/ 29,41 2004/ 13,33 2005/ 2,94 2006/ 2,70 2007/ 12,90
Skreppeng's Nimbus 2002	6	16	2003/ 17,65 2004/ 10,00 2005/ 11,76 2009/ 10,00
Tja-Tir's Viljar	3	8	2003/ 11,76 2005/ 2,94 2006/ 13,51
Silversoud's Don-Juan	2	7	2004/ 23,33
Cliffhanger Daniel	4	10	2004/ 16,67 2007/ 6,45 2009/ 10,00 2013/ 7,69
Lövheim's Alsvinn	3	6	2004/ 13,33
Mountjoy Vilda Ville	1	2	2004/ 6,67
Eriksro Mirakel-Mannen	1	1	2004/ 3,33
Skreppeng's Tommy Tigergutt	6	21	2005 / 62,96 2006/ 40,54
Suomalainen's Ty	4	12	2005/ 11,76 2006/ 21,62
Mounjoy Yviga Yngve	1	2	2005/ 5,88
Ålvisheim's Illuge Skald	1	1	2005/ 2,94
Nysom Jason	2	2	2005/ 2,94 2006/ 2,70
Aspheims Bauge	6	15	2006/ 8,11 2007/ 9,68 2008/ 10,71 2010/ 18,75 2011/ 15,79
Silversound's Napo-Leon	7	23	2007/ 41,94 2008/ 10,71 2009/ 23,33
Eriksro Luriga Ludwig	1	4	2007/ 12,90
Skreppeng's Rapp	3	4	2007/ 3,23 2008/ 7,14 2009/ 3,33
Cliffhanger Faust	5	17	2008/ 32,14 2009/ 26,67
Eriksro Super-Sonic	4	11	2008/ 14,29 2009/ 10,00 2010/18,75 2012/ 4,17
Mountjoy Spralliga Sune	1	4	2008/ 14,29

Anarchos Trikimees	1	3	2008/ 10,71
Heike av Vinterskogen	1	3	2009/ 10,00
Silversound's Non-Stop	1	1	2009/ 3,33
Recknagel Nikoruusperi	1	1	2009/ 3,33
Silversound's Robin-Hood	1	4	2010/ 25,00
Eriksro Stojiga Sammy	1	3	2010/ 18,75
Unique Treasure Bamse	1	3	2010/ 18,75
Eriksro Trevliga Luke	1	4	2011/ 21,05
Goblin Flirtti-Vertti	1	4	2011/ 21,05
Eriksro Kökar-Sture	1	2	2011/ 10,53
Anarchos Krympkraatar	3	9	2011/ 6,67 2012/ 16,67
Eriksro Luriga Lucifer	2	3	2011/ 5,26 2012/ 8,33
Lundestuvans Saxo Vassarve	3	7	2012/ 29,17
Arcticridge Talk To The Paw	5	10	2012/ 16,67 2013/ 11,54 2014/ 9,09 2015/ 16,67 2016/ 18,18
Avoim Setä Samuli	2	4	2012/ 16,67
Anarchos Quattro	1	2	2012/ 8,33
Navahoos Kalle Kanon	4	15	2013/ 30,77 2014/ 45,45 2015/ 16,67
Mjøskastellets Ask	4	14	2013/ 26,92 2014/ 18,18 2018/ 29,41
Recknagel Usäinbolt	1	4	2013/ 15,38
Eriksro Sweet Sugar	1	2	2013/ 7,69 2016/ 9,09
Anarchos Trikimees	1	3	2014/ 27,27
Eriksro Prince Caspian	1	2	2015/ 16,67
Laxy's Balder	1	6	2015/ 50,00
Abbe	4	12	2016/ 45,45 2017/ 28,57 2018/ 29,41
Hammarhöjdens Tim O Tej	1	3	2016/ 27,27
Eriksro Frostiga Sigge-Snygg	3	9	2017/ 42,86 2019/ 100,00 2020/ 75,00
Eriksro Mysiga Sniff	1	2	2017/ 28,57
Frosti	1	4	2018/ 23,53
Olvar av Northern Bones	1	3	2018/ 17,65
Moonheim Balders Igor	1	1	2020/ 25,00

Vuosina 1986-2020 Suomessa jalostukseen on käytetty yhteensä 73 urosta ja 88 narttua.

Jalostukseen käytetyt nartut
taulukko 19

nimi	pentueita	pentuja	vuosina
Tarkkakorva Ansa	1	3	1986
Forsbergets Cita	3	6	1991
Pia Altasta	3	7	1992, 1994, 1996
Nobelina Bernoban	3	9	1992, 1994, 1995
Pigunetts Unique Daisy	4	11	1993, 1995, 1997, 1998
Åskrogshs Ofelia	2	6	1993, 1994
Bernoban Sonja-Lunni	2	4	1993
Mar-Lini Bon-Bon	4	12	1995, 1996, 1998, 2000
Bernoban Sissel-Lunni	2	5	1995, 1997
Mikälie Emmi-Sofia	2	5	1995, 1996
Mikälie Hulda Maria	1	1	1995
Mar-Lini Bettina	1	4	1996
Bernoban Seiern Er Vår	1	2	1996
Silversound's Anastasia	1	4	1997
Bernoban Lissi-Lunde	1	3	1998
Silversound's Daiga-Duu	5	19	1998, 2000, 2002, 2003, 2004
Mikälie Jenny-Valborg	3	7	1998, 1999, 2002
Sunninkauhu Doris	1	2	1999
Silversound's Ella-Cindarella	3	12	2000, 2001, 2004
Anja	2	8	2001, 2004
Goblin Anna Wain	1	3	2001
Silversoud's Finn-Fantasia	2	4	2001, 2002
Lundestugu's Eir	4	9	2002, 2003, 2006, 2007
Recknagel Galinakulakoova	3	6	2002, 2005, 2009
Eriksro Monne Demeter	2	6	2002, 2004
Silversound's Hippi-Hortensia	4	10	2003, 2004, 2005, 2007
Avoim Gib Raltar	1	3	2003
Eriksro Cruella	3	9	2003, 2004, 2005, 2007
Sweet Lady Luci	4	12	2003, 2004, 2005,
Silversoud's Hista-Miini	1	4	2004
Avoim Finn-Fabel	1	3	2004
Eriksro Nanny	1	1	2004
Goblin Bessy Borghild	2	5	2004, 2006
Eriksro Carreen O'hara	2	7	2005, 2007
Mountjoy Ultra Eriksro	4	12	2005, 2006, 2008, 2009
Silversound's Kissan-Kello	1	3	2005
Suomalainen's Sol	1	3	2005
Cliffhanger Elois Of Eriksro	2	7	2005, 2007
Bohemia	2	7	2005, 2006
Avoim Finelise	1	2	2005

Silversoud's Gee-Gee	1	2	2005
Silversound's Jalo-Kivi	1	1	2005
Recknagel Larissalasutina	1	1	2005
Avoim Janet Joblin	1	1	2005
Eriksro Valencia Verona	2	6	2006, 2007
Silversound's Kissan-Kello	1	3	2006
Goblin Doris Day	1	3	2006
Avoim Heili Haltia	5	10	2006, 2007, 2008, 2009, 2012
Eriksro Magiska Mixa	2	9	2007, 2009
Recknagel Vitapavlis	3	9	2007, 2008, 2011
Recknagel Xiangwang	2	6	2007, 2009
Goblin Carletta Luis	1	1	2007
Avoim Lumi-Lilja	1	1	2007
Eriksro Ofeigstad Veiga	4	12	2008, 2009, 2011, 2013
Huldra av Vinterskogen	1	4	2008
Eriksro Ofeigstad Gryla	3	7	2008, 2009, 2010
Lövheims Hamingja	2	6	2008, 2009
Eriksro Hemliga Eva	3	8	2008, 2009, 2013
Silversound's Non-Parelli	1	3	2008
Kjaerlig Kolga Gi-Gi	1	3	2009
Goblin Elly Sottarely	3	8	2009, 2012, 2016
Anachos Queen of Hearts	1	4	2010
Eriksro Chic Monique	2	4	2010, 2012
Silversound's Papa-Razzi	1	3	2010
Sally	5	21	2010, 2011, 2012, 2013, 2015
Vingheias Silje	1	4	2011
Eriksro Stojiga Sandy	2	6	2011, 2012
Moonheim Mette	3	10	2011, 2012, 2014
Eriksro Amaze Amalthea	1	3	2011
Filippas Fiona In Pursuit Of Glory	3	8	2012, 2014, 2015
Recknagel Ulriikemainhoof	3	6	2012, 2013, 2015
Avoim Päivänsäde	1	2	2012
Avoim Rose-Line	1	2	2012
Eriksro Little Alyssa	1	1	2012
Eriksro Mysiga Mymlan	1	4	2013
Unique Treasure Chic Berengaria	1	3	2013
Frontpage Glittertind	1	2	2013
Eriksro Mysiga Lilla My	1	2	2013
Recknagel Raisasmetaanina	1	2	2014
Silversound's Tir-Littan	1	1	2014
Futterwacking Alice Of Vorkosmia	4	10	2015, 2016, 2018, 2020

Moonheim Kalles Frigga	2	7	2016, 2018
Eriksro Pearl Izadora	1	2	2016
Eriksro Käcka Helga	1	1	2016
Super Magic's Fancy Sun	3	9	2017, 2019, 2020
Moonheim Kalles Esmeralda	2	7	2017, 2018
Goblin Gredde-Fiidu	1	2	2017
Reckmagel Mariasmirnova	1	3	2018

ROTUMÄÄRITELMÄ – LUNNIKOIRA (NORSK LUNDEHUND)

Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubben ry

Ryhmä: 5**FCI:n numero: 265****Hyväksytty: FCI 22.2.2012****SKL-FKK 5.6.2012****Alkuperämaa: Norja**

KÄYTTÖTARKOITUS: Erikoislaatuisten rakenteellisten ominaisuuksiensa ansiosta tämä rotu soveltuu erityisesti lunninmetsästykseen vuonojen ja rannikoiden jyrkillä kallioseinämillä.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 5 pystykorvat ja alkukantaiset koirat
 Alaryhmä 2 pohjoiset metsästyspystykorvat.
 Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Lunnikoira on ikivanha merilintujen (erityisesti lunnien) metsästykseen käytetty rotu, kotoisin Norjan rannikoilta. Vaikka rodun tarkka iänmääritys on vaikeaa, löytyy jo yli 400 vuoden takaa kuvauksia lunnien metsästykseen käytetyistä koirista. Lunnikoira oli erittäin tärkeä Norjan rannikon asukkaille. Sen rakenne on ainutlaatuinen: sillä on ylimääräisiä, täysin toimintakykyisiä varpaita, sen kaula pystyy taipumaan taakse selkää vasten, se pystyy sulkemaan korvansa ja sen eturaajat ovat erityisen taipuisat. Näiden ominaisuuksien ansiosta lunnikoira pystyy kiipeämään lähes pystysuoria seinämiä ja ryömimään lunnien ahtaisiin, mutkikkaisiin pesäkoloihin ja tuomaan linnut sieltä ulos elävinä. Talviaikana Norjan rannikkoseudulla lunninliha oli merkittävä osa ruokavaliota ja lintujen höyhenet joko käytettiin peittojen ja tyynyjen täytteiksi tai myytiin ulkomaille. Nykyaikaiset metsästysmenetelmät ja väestön väheneminen pohjoisilla rannikoilla aiheutti myös lunnikoiran lukumäärän vähenemisen. Værøyn syrjäisellä saarella Måstadissa asukkaat kuitenkin metsästivät edelleen lunnikoirilla ja pitivät yllä vanhoja perinteitä. Maailmansotien välillä muutamia lunnikoiria lähetettiin eräälle herra ja rouva Christielle Etelä-Norjaan ja näitä koiria käytettiin myös jalostukseen. Maailmansotien välisenä aikana penikkatauti tuhosi lähes koko lunnikoirapopulaation, mutta Christiet ja Værøyn asukkaat yhdessä muutamien uusien kasvattajien kanssa onnistuivat pelastamaan rodun sukupuutolta. Nykyisin lunni on suojeltu lintulaji eikä lunnikoiria enää voida käyttää alkuperäiseen tarkoitukseensa, mutta se on erittäin arvostettu osa Norjan kulttuuriperintöä.

YLEISVAIKUTELMA: Pieni, suorakaiteen muotoinen pystykorva, notkea ja melko kevytrakenteinen; selvä sukupuolileima.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Valpas, tarmokas ja eloisa.

PÄÄ: Selväpiirteinen, keskileveä ja kiilamainen.

Kallo: Hieman kaareutunut; selkeät kulmakaaret.

Otsapenger: Selvästi erottuva, mutta ei liioiteltu.

Kuono: Kiilamainen ja keskipitkä; kuononselkä hieman kupera.

Leuat / purenta: Leikkaava purenta on toivotuin, mutta tasapurenta ja lievä alapurenta hyväksytään. Välihammaspuutokset kummankin leuan molemmilla puolilla hyväksytään.

Silmät: Hieman vinoasentoiset, eivät ulkonevat. Väriltään kellanruskeat, pupillin ympärillä on tummempi kehä.

Korvat: Kolmionmuotoiset, keskikokoiset, tyvestä leveät, pystyasentoiset ja hyvin liikkuvaiset. Koira pystyy vetämään korvaruston kokoon niin, että ulkokorva laskostuu ja taittuu aivan erityisellä tavalla joko taaksepäin tai suorassa kulmassa ylöspäin sulkien samalla korvakäytävän.

KAULA: Kuiva, keskipitkä ja melko voimakas; kaulassa on kohtuullisen tuuhea kauluri.

RUNKO: Suorakaiteen muotoinen.

Ylälinja: Suora.

Selkä: Vahva

Lantio: Hieman viisto.

Rintakehä: Pitkä, keskileveä, kohtuullisen syvä ja tilava, ei tynnyrimäinen.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva on hieman ylös vetäytynyt.

HÄNTÄ: Keskikorkealle kiinnittynyt, keskipitkä ja tuuheakarvainen, mutta ei viirimäinen. Asennoltaan joko loivasti selän päälle kiertynyt tai riippuva. Hännänpää ei saa olla liian tiiviisti selän päällä eikä sivulle putoava.

RAAJAT:

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Kohtuullisesti kulmautuneet.

Kyynärvarret: Suorat.

Etukäpälät: Soikeat ja hieman ulospäin kääntyneet. Käpälässä on vähintään kuusi varvasta, joista viiden tulee koskettaa maata. Kummassakin käpälässä on kahdeksan polkuanturaa. Käpälän sisäreunan kahdesta varpaasta toinen on kolmi- ja toinen kaksinivelinen ja niiden lihas- ja jännerakenteen johdosta käpälä näyttää kiinteältä.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Takaraajojen asento on hieman ahdas.

Reidet: Vahvat ja lihaksikkaat.

Polvet: Kohtuullisesti kulmautuneet.

Sääret: Vahvat ja lihaksikkaat.

Takakäpälät: Soikeat ja hieman ulospäin kääntyneet. Käpälässä on vähintään kuusi varvasta, joista neljän tulee koskettaa maata. Seitsemän polkuanturaa, joista keskimäinen suuri päkiä on kasvanut yhteen kahden sisimmän varpaan polkuanturoiden kanssa. Koiran seistessä tasaisella alustalla sen paino jakautuu tasaisesti polkuanturoille.

LIIKKEET: Kevyet ja joustavat. Kiertävät etuliikkeet ja hieman ahtaat takaliikkeet ovat tyyppilliset rodulle.

KARVAPEITE:

Karva: Peitinkarva on tiheää ja karheaa, aluskarva pehmeää. Karva on lyhyttä päässä ja raajojen etupuolella, runsaampaa kaulurissa ja reisien takaosassa sekä hännässä, mutta häntä ei ole viirimäinen.

Väri: Punaruskeasta kellanruskeaan, jossa enemmän tai vähemmän mustat karvankärjet; aina valkoisin merkein; valkoinen tummin laikuin. Täysikasvuisilla koirilla peitinkarvan musta sävytys on tavallisesti runsaampaa kuin nuorilla.

KOKO JA PAINO:

Säkäkorkeus: Urokset 35 – 38 cm, nartut 32 – 35 cm.

Paino: Urokset n. 7 kg, nartut n. 6 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET: Vihaisuus tai liiallinen arkuus. Selvästi epänormaali rakenne ja käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.